Ազգ
Azg
19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1996 ՇԱԲԱԹ # 198 (1204)

Լեբեդը ընկածին չի խփում

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Ռուսաստանի Դաշնության անվտանգության խորհրդի արդեն նախկին քարտուղար Ալեքսանդր Լեբեդը պաշտոնանկ լինելու առիթով տված իր ժամուլի ասուլիսում հայտարարել է, որ չի պատրաստվում նախագահական քարոզարշավ սկսել ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինի կենդանության օրոք։ Թեեւ Լեբեդը իր հետագա անելիքների շարքում բվել է նաեւ հնարավոր ընտրություններին նախապատրաստվելու խնդիրը, այնուհանդերձ, ինչպես պարզաբանել է պաշտոնաթող գեներալը, «Ընկածին խփելը իմ ոճը չէ»։

Ռուցկոյը Կուրսկի նահանգապե՞տ

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՏ-AFP։ Ռուսաստանի նախկին փոխնախագահ Ալեքսանդր Ռուցկոյը իրավունք է ստացել առաջադրվելու Կուրսկի նահանգապետի ընտրությունների թեկնածու։ Կուրսկ քաղաքի պաշտոնյաները սկզբնապես մերժել են որպես թեկնածու գրանցել Ռուցկոյին, որը ձերբակալվել էր նախագահ Բորիս Ելցինի դեմ ուղղված 1993-ի խորհրդարանական ապստամբությանը մասնակցելու համար։ Սակայն այդ որոշումը չեղյալ է հայտարարվել դատարանի կողմից։ Եթե Ռուցկոյը հաղթի ընտրություններում, նա ինքնաբերաբար ձեռք կբերի Ռուսաստանի խորհրդարան վերին պալատի՝ Դաշնության խորհրդի անդամություն։

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Մթնոլորտի առողջացման ժամանակը

ՆԻԿՈԼԱՅ ԱԾԱՏՅԱՆ

Հայաստանում դեռեւս իշխում է բախծալի մթնոլորտ որպես հետեւանք սեպտեմբերի 25-ի այն փոթորկալից դեպքերի, որոնց ընթացքում խորհրդարան մուտք գործելուց հետո ընդդիմությունն այն աստիճանի էր ծեծի ենթարկել խորհրդարանի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանին ու փոխնախագահ Արա Սահակյանին, որ նրանց հիվանդանոց տեղափոխելու անհրաժեշտություն էր զգացվել։

Ընդդիմության կողմից Հայաստանում եւ սփյուռքում տարածված անմիջական նախագահական ընտրությունների արդյունքների այն էր, թե ընտրությունները կեղծված էին եւ սխալ տեղ էին կառավարության ուժերի կողմից։ Շատ դեսպաններ, խորհրդարանականներ, սենատորներ եւ դիվանագետներ, որոնք իրենց լրագրողներին տեղեկություններն ստանում են որոշակի շահագրգիռ կողմերից, արդեն իսկ հասցրել են կառավարության մեղադրել ուժային միջոցների դիմելու մեջ։

Երբ դեպքերը փոխենք եւ հարց տանք, թե ինչպե՞ս կարձագանքեր աշխարհի ցանկացած կառավարություն իր խորհրդարանի եւ նրա ընտրված պաշտոնյաների վրա կատարված հարձակման դեպքում, թե ի՞նչ քայլերի, օրինակ, կդիմեր Միացյալ Նահանգների կառավարությունը, երբ Կոնգրեսի վրա հարձակում կատարվեր, հասարակական գույքը ջարդվեր եւ օրենսդիրները վիրավորվեին, ապա կտեսնենք, որ դա տասնյակը կլինի այն, որ տեղյալ կառավարությունն առաջին հերթին կարգ ու կանոն կհաստատեր երկրում, անհրաժեշտության դեպքում չվարանելով նաեւ դիմել ուժային միջոցների։ Հենց նույն ձեւով էլ վարվեց Հայաստանի կառավարությունը։

«Առավոտ» թերթի խմբագիրն իր սյունակներում նշել է, որ ընդդիմությունը հույս ուներ եւ աղոթում էր, որ կրակոցներ լինեին, որոնց հետեւանքով մարդիկ սպանվեին, որպեսզի ամբոխն էլ ավելի գրգռվեր սեփական ժողովրդին ջարդող իշխանությունների դեմ։

Բոլոր շահագրգիռ կողմերի համար, բարեբախտաբար, գործը դրան չհասավ։

Արեւմտահայության դիտորդները հայտնել են, որ ընտրություններում խախտումներ եղել են, սակայն դրանք բավականաչափ լուրջ չեն եղել, որ ազդեն արդյունքի վրա։ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը չի վիճարկել այդ հայտարարությունը։ Թվում է, թե վերջին խոսքը պետք է տա Սահմանադրական դատարանը։

Սակայն, նույնիսկ, երբ ընդունենք, որ խախտումներ եղել են, ապա փողոցն այն վայրը չէր, ոչ էլ ամբոխավարական բռնությունը այն ձեւը, որոնցով կարելի լիներ պայքարել դրանց։

Տես # էջ 2

Խորհրդակցեցին ԱՊՀ արտգործնախարարները

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Նոյեմբերի 17-ին Մոսկվայում կայացավ ԱՊՀ անդամ երկրների արտգործնախարարների մեկօրյա խորհրդակցություն, որի ընթացքում քննվեցին Համագործակցության շրջանակներում փոխգործակցության առնչվող որոշ հարցեր։ ԱՊՀ անդամ 12 երկրների արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների ղեկավարները հիմնականում կենտրոնացան իրավական օժանդակության եւ կազմակերպված հանցագործության դեմ պայքարի բնագավառում համագործակցության մասին պայմանագրի նախագծի վրա։ Բացի այդ, քննարկվեցին ԱՊՀ-ում առկա տարածաշրջանային հակամարտությունների կարգավորման, միջազգային բախումների առնչությամբ Կենտրոնական Ասիայում ԱՊՀ սահմանների ամրացման խնդիրները։ Կայացան նաեւ մի շարք երկկողմ հանդիպումներ։

Դոուլը դեմոկրատներին մեղադրեց «փողի լվացման» մեջ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 18 ՀՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՏ-AFP։ ԱՄՆ-ի նախագահի հանրապետական թեկնածու Բոբ Դոուլը նոր հարձակում է արձակել ընդդեմ դեմոկրատների եւ նախագահ Բիլ Քլինթոնի քաղաքականության դեմ, մեղադրելով սպիտակ տան կողմից իր ընտրական կամպանիայի համար ստացված փողերի նվիրատվությունները։

Դոուլ դեմոկրատների ազգային համաժողովին մեղադրել է այդ Կալիֆոռնիայի բուդդայական տաճարում կայացած ճաշկերույթի ժամանակ, որին այցելել էր փոխնախագահ Ալ Գորը, օտարերկրացիներից անօրինական նվիրատվություններ ընդունելու մեջ, ներառյալ մեծ վճարումներ եւ ծառայություններ, հավաքված դոլարներ են նվիրաբերել։

Հինգշաբթի օրը այդ պաշտոնյան «Լոս Անջելես Թայմս»-ում հայտնվելուց հետո Դոուլ Կալիֆոռնիայի Գլենդելում իր աջակիցներին ասել է. «Դա փողի լվացում է»։

Դա Դոուլի կողմից առաջին հարձակումն էր Կալիֆոռնիայում նախագահական ընտրություններին երեք շաբաթ էլ չմնացած ժամանակ։

ԱՄՆ-ի նախագահական պայքարում հանրապետական թեկնածու Բոբ Դոուլը հոկտեմբերի 17-ին կանգ առավ Կալիֆոռնիայի Ռիվերսայդ քաղաքում։ Դոուլը, ձգտելով մեծ թվով ձայներ շահել կարեւոր նշանակություն ունեցող այս նահանգում, խոստացավ պայքարել ընդդեմ անօրինական ներգաղթյալների, որը նախագահ Քլինթոնի օրոք «շատ աճեցել» է։

Մի լրագրող սպանելու համար Թուրքիայում 48 ոստիկան են դատում

18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, BBC։ Թուրքիայում սկսվեց ոստիկանության 48 աշխատակցի դատավարությունը, որոնք մեղադրվում են մի լրագրողի ծեծելով սպանելու մեջ։ Ինչպես հայտարարեցին դատավարությանը ներկա միջազգային իրավապաշտպան կազմակերպությունների ներկայացուցիչները, այդ դատը ցույց կտա, թե որքանով է Թուրքիան կողմնակից մարդու իրավունքների պաշտպանությանը։ Դատավարությանը մասնակցում են բազմաթիվ դիտորդներ, այդ թվում նաեւ Եվրախորհրդարանի ներկայացուցիչներ։ Դրավիրվածների մեծաքանակության պատճառով դատավորն առաջարկեց, որ դատական նիստը տեղափոխվի մարզադաշտ։ Զախկողմյան լրագրողը մահացել էր կալանավայրում, երբ թուրքական բանտերում տեղի ունեցած անկարգությունների հետեւանքով զոհված բանտարկյալների թաղման մասին ռեպորտաժ էր նախապատրաստվում։

Աստահարան ընդունեց իր մեղքը, բայց նորից հրաժարվեց

18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», BBC։ «Աում Սինրիկյո» կրոնական աղանդի առաջնորդն այսօր Տոկիոյի դատարանում ստանձնեց նախորդ տարի մայրաքաղաքի մետրոյում նյարդակաթվածահարող մահացու գազ օգտագործելու պատասխանատվությունը։ Իր դատապաշտպանի հետ խորհրդակցելուց հետո սակայն Ասահարան նորից հայտարարեց, որ իրեն մեղավոր չի ճանաչում։ Այսօրվա նրա ցուցմունքները հաջորդեցին շաբաթներ շարունակվող լռությանը։ Նա ասաց, որ ցուցմունք է տալիս իր աշխատակիցների հետ խորհրդակցելուց հետո։ Մետրոյում թունավորման պատճառով մահացավ 12 եւ վիրավորվել ավելի քան 6 հազար մարդ։

ՄՈՍԿՎԱ

Պաշտոնյաները կողմնակից են Ելցինի հրամանագրին, իսկ ժողովո՞ւրդը...

18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Ռուսաստանի Պետդումայում այսօր մի բանաձեւ ընդունեց, որով խոր անհանգստություն է հայտնվում Ռուսաստանում վերջին շրջանում զարգացող քաղաքական իրադարձությունների առնչությամբ։ Բանաձեւն ընդունվեց նախագահ Բորիս Ելցինի՝ Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Ալեքսանդր Լեբեդին պաշտոնանկ անելու մասին հրամանագիրը քննարկելուց հետո։ Ըստ Պետդումայի, «Կրեմլի պաշտոնյաների կողմից ծավալված վարկաբեկող նյութերի պատերազմը կարող էր հանգեցնել Ռուսաստանի ողջ իշխանության լուրջ ճգնաժամի»։ Պետդումայի անվտանգության հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Իլյուխինն ասաց, թե Ալեքսանդր Լեբեդի քաղաքական կարիերան հանգեց տրամաբանական ավարտի։ Կոմկուսի առաջնորդ Գենադի Զյուգանովը հայտարարեց, թե Բորիս Ելցինը Լեբեդին պաշտոնազրկելու հրամանագիրը պետք է ստորագրեր առնվազն 1 ամիս առաջ եւ մեղադրեց նախագահին երկիրը ղեկավարելու գործը ձախողելու մեջ։ Իչկերիայի կառավարությունը, սակայն, երեկ հայտարարեց, որ Լեբեդի պաշտոնանկությունը Ռուսաստանին ողբերգական հետեւանքների կհանգեցնի։ Ելենա Բոնները նշեց, որ չեչենական հակամարտության կառավարման Լեբեդի ջանքերը սկզբից եւեթ հանդիպեցին վարչակազմի եւ կառավարության ընդդիմությանը։ Ռուսաստանի նախագահի մամուլի քարտուղար Սերգեյ Յաստրժեմբսկին հայտնեց, որ Ալեքսանդր Լեբեդը շուտով կազատվի նաեւ Չեչնիայում նախագահ Բորիս Ելցինի հատուկ բանագնացի կարգավիճակից։ Յաստրժեմբսկին ասաց, որ Կրեմլի քաղաքականությունը չի փոխվում Չեչնիայի նկատմամբ։ Իսկ Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինն ասաց, որ Մոսկվա-ի նոր քարտուղարը պետք է նշանակվի հաջորդ շաբաթ։ Այսօր Մոսկվայում ելույթ ունենալով մամուլի ասուլիսում Չեռնոմիրդինն ասաց, որ Ելցինն այժմ նոր հարմար թեկնածուների հարցն է քննարկում։ Չեչնիայում ԵԱՀԿ առաքելության ղեկավար Թիմ Գուլդիմանն հայտարարեց, որ Լեբեդի պաշտոնանկությունը չի կարող ազդել այս հանրապետությունում խաղաղություն հաստատելու գործընթացի վրա։ Չինաստանի պաշտոնական լրատվական գործակալությունն այն կարծիքը հայտնեց, որ հրամանագիրը Լեբեդի լափից ավելի փառամոլության հետեւանք էր։ Իսկ ԱՊՀ երկրների ղեկավարների կարծի՞քը։ ԱՊՀ երկրների կառավարությունների ղեկավարների խորհրդի նիստի ավարտից հետո Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը հայտնեց, թե բոլոր վարչապետները միաձայնաբար պաշտպանեցին Ելցինի որոշումը։ Չեռնոմիրդինի վկայությամբ, իր հետ ունեցած ոչ պաշտոնական զրույցներում վարչապետներն այսօր ասել են. «Ճի՞շտ էք արել, վաղո՞ւց պետք է արած լինեիք»։ Իսկ փողոցում լրագրողների կողմից հարցման ենթարկված որոշ մոսկվացիներ Լեբեդի պաշտոնազրկության կապակցությամբ հետեւյալն են ասում. «Մեր վերջին հույսը Լեբեդն էր, նրա պաշտոնազրկությունից հետո այլեւս ոչ մի հույս չունենք»։

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Իսրայելի եւ Պաղեստինի բանակցությունները կասեցվեցին 24 ժամով

18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», RFI։ Իսրայելի եւ Պաղեստինի բանակցային պատվիրակությունները, որոնք եգիպտոսի Տաբա բնակավայրում քննության են առնում Հեբրոնից եւ Հորդանան գետի Արեւմտյան ափից իսրայելական զորամիավորումները դուրս բերելու խնդիրը, այսօր սկսել եւ կասեցրել են բանակցությունները 24 ժամով։ Միացյալ Նահանգների բանագնաց Դեննիս Ռոսն ասել է, որ բանակցությունները վերսկսվելու են շաբաթ գիշեր եւ շարունակվելու են այնքան ժամանակ, մինչեւ որ արդյունք արձանագրվի։ Նա ասել է նաեւ, որ կողմերը փորձում են նվազեցնել տարաձայնությունները, սակայն դեռեւս կան լուծման կարոտ շատ հարցեր։ Հակառակորդ 2 կողմերն էլ հայտարարել են, որ աշխատում են այն արձանագրության վրա, որը ուղենշում է թիմ… մասին նախորդ տարի ստորագրված համաձայնագրի գործադրման պայմանները։ Ըստ դրա, Իսրայելի զորամասերը պետք է դուրս բերվեն Արեւմտյան ափի Հեբրոն քաղաքից։

[illegible]

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

Սկիզբը էջ 1

Հետագա իրադարձությունները ցույց տվեցին, որ ընտրությունների կեղծման գործում ազգերգության եւ դաշտախաղայինության տարբեր մակարդակներ եւ մոտեցումներ են եղել անկարգությունների ընթացքում, իսկ ընդդիմության զոհն անհնչյուն-առաջնորդներից Պարույր Հայրիկյանը բողոքում էր, որ Վազգեն Մանուկյանը շատ ավելի հե-

րը: Նույնը կարելի է ասել նաեւ եկողական, մասնավորապես, ֆրանսիական մամուլի մասին, որն ավելի մոտիկից է հետևում իրադրությանը երկրում: Նրանք էլ բացասական հոդվածներով արձագանքեցին դեպքերին:

Կարծես այս միջազգային դատավորությունը բավական չէր, ՀՅԴ եւ Հայ դատի խորհուրդը խոսք կաշառքի եւ սուտ լրատվել են ծավալել ոչ

փոփոխությունների ժամանակ չէ, որ ներկա իշխանությունների սկսած գործընթացները պետք է շարունակվեն եւ ավարտին հասցվեն:

Հայաստանին պետք է թույլատրվի գտնելու սփյուռքի առողջացման միջոցը, որտեղ նա կարողանա իրագործել իր առաջ դրված ազգային ծրագրերը: Հաւեշացման ձայները արդեն իսկ լսելի են: «Ազգ» թերթում Ռաֆֆի Հովհաննիսյանը ա-

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Սփյուռքի առողջացման ժամանակը

տուն էր գնացել, քան այն, ինչ համաձայնեցված եւ ծրագրված էր: Իր հերթին Վազգեն Մանուկյանը ծիծեղում ճյող է դարձում կառավարությանը, անտեղյակեան ընդդեմ լով, որ իրադարությունն խոր անկառավարելի էր դարձել: Նրան մնում է Տեր-Պետրոսյանի օրինակով բացահայտել իր ընտրական արդյունքները, այդպես հաստատելով նա շրջեններն այն մասին, թե այն գլխավորապես ֆինանսավորված էր ՀՅԴ-ի կողմից: Ո՞վ շահեցին էր ծնունդ այդ իրադրությունը: Մենք պետք է հասկանալ, որ Հայաստանն այժմ Լեռնային Ղարաբաղի հարցում գտնվում է ոչ պատերազմ, ոչ խաղաղություն վիճակում, եւ ջանք է գործադրում բնույթը լուծել բանակցությունների միջոցով: Կան երջանային եւ միջազգային ուժեր, որոնք ցանկանում են Հայաստանին չկայացած տեսնել: Նրանց այդ ցանկությունը հեշտացնեն բացահայտվեց յուրերի հրապարակում ներից եւ մեկնաբանություններից, որոնք կարծես գտել են Հայաստանին վասաբանելու հուշալի առիթը: Մինչ այդ մեր երկրի եւ նրա շուրջը ծավալված ավելի կարեւոր իրադարձությունների ժամանակ լռում մնալով հետ: «Նյու Յորք թայմսը» գլխավորում է այդ արեւելք «Վաշինգտոն փոսթի» հետ, որը երբեք ա-ռիթը բաց չի թողնում արտատպելու Հայաստանին: Նույնիսկ «Քրիստչըն Սայընս Մոնիթորը», որն անցյալում ավելի օբյեկտիվ մոտեցում է ցուցաբերել, այս անգամ ընտրել է «Հայաստանի կործանված հեռուստացույցը է վերականգնել իրեն երկրորդ ժամկետում» ցնցող վերնագի-

միայն իրենց, այլ նաեւ օտար մամուլի էջերում, հատկապես չափազանցված ճյուղեր մասնակցարարելով օտարներին: Այժմանը բավական է ցույց տալու համար, թե ՀՅԴ-ն բաժին ունի եւ շահագրգռված էր յարվածությունը չափից ավելի արելու մեջ: Տխուր է, որ ՀՅԴ-ն, ինչպես նաեւ ՌԱԿ-ը իրավական հարցեր ունեն լուծելու նախագահ Տեր-Պետրոսյանի հետ: Բայց ինձ, հայրենիքի եւ ժողովրդի կյանքն է վտանգի ենթարկված, դրա ժամանակը չէ: Բացառական արտաքին կառավարության դեմ կարող է միայն թուլացնել Հայաստանի վճռական դիրքորոշումը Ղարաբաղի հարցում: Կարող է նաեւ կրճատել ժողովրդին ամելու եւ տնտեսությունը զարգացնելու նպատակներին ծառայող անհրաժեշտ օժանդակությունները ու վարկերը օտարերկրյա կառավարությունների եւ ընկերությունների կողմից: ԱՄՆ-ի դեսպանատանը ծառայողները հաստատում են, որ նրա ընտրությունները ավելի վաղ անցկացվեին, ապա 95 տոկոս պլանի օժանդակությունը հարցական տակ կլիներ: Մենք պետք է զգույշ լինենք եւ հասկանանք, որ հաջորդ տարի եւս կարիքն ենք ունենալու այդ նպաստի, գուցե նույնիսկ ավելի բարձր մակարդակով, եւ նման արտաքիններն շատանալը ավելին է հանգում թե բարեկեր հող նախապատրաստելու դրա համար աներիկյան Կոնգրեսում: Այնպես որ, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին պաշտոնյա փորձերն ուղղվում են ամբողջ ժողովրդի դեմ: Ժողովուրդն է պատուհան պատժվում:

Երեւանում դիվանագիտական շատ դիտորդներ գտնում են, որ հիմա

-առաջարկում է մի բանաձեւ, որով կարելի է ճանապարհ հարթել դեպի ազգային համերաշխություն: Հետաքրքիր է, որ այդ հոդվածը արտատպվել է Մոնրեալում, ՀՅԴ-ի «Հորիզոն» շաբաթաթերթում, մի շարք այլ սուր հոդվածների շարքում: Պրն Հովհաննիսյանը նշում է, որ Լեւոն գումարած Վազգեն հավասար է կայունության եւ առաջընթացի: Իսկ Վազգենն ընդդեմ Լեւոնի՝ կհանգեցնի անկայունության եւ հետընթացի:

Նախագահը սեպտեմբերի 30-ի հեռուստատեսային ելույթով արդեն իսկ կատարել է իր վճռական քայլը, ընդունելով, որ այխատության մակարդակում առկա մեկ միլիոն փախստականների դժգոհությունը արդարացի է: Նա ընդունել է նաեւ, որ կառավարությունը գոյություն ունի կառավարության որպես երջանակներում: Ավելի առաջ գնալով, նա նույնիսկ հայտարարել է, որ կառավարությունը մեղավոր չէ սկսելու փոփոխությունը: Բարի՛ կամեցողություն մարդիկ պատրաստ են հնարավորությունը բաց թողնել եւ սկսել խաղաղության գործընթացը, որտեղից մեկընդմիշտ փակվեն Հայաստանի քաղաքական խմբակցությունները բաժանելու օտար ազդեցությունների բոլոր ճանապարհները: Ազգային համընդհանուր շահերը պետք է գերադաս համարվեն բոլոր այլ մտահոգություններից եւ քաղաքական նպատակներից:

Դա մենք կարող ենք իրագործել եւ Հայաստանում, եւ սփյուռքում, եթե գիտակցենք դասական դարի լրջությունը:

Թարգմանված անգլերենից

ՓՈՐՁԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ

Ակնաբույժները ամփոփեցին երեխաբարոյա առողջության արդյունքները

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 18-ին «Զվարթնոց» օդանավակայանում այցի նորագույն սարքավորումներով հագեցած խնամքի կլինիկայի տեսքով կառուցված ապառոք ինքնաթիռ էր «ORBIS INTERNATIONAL» միջազգային կազմակերպության Հայաստանում երեխաբարոյա առողջության արդյունքներին:

Առողջության ստորեն Քննեք Յաշտյերը մասնավորապես նշեց, որ այսօր ավարտվել կազմակերպության ակնաբուժական փորձի փոխանակման առաջին խուճուճ ծրագրի իրականացումը Երեւանում, որին մասնակցեցին հայ ավելի քան 100 ակնաբույժներ եւ 30 բուժքույրեր: Ծրագիրը ներառել է հետեւյալ բնագավառները. կատարակտի, եղջերաթաղանթի եւ անոթների սպունգի, գանգաբաղանթի եւ ապակենման մարմնի, մանկական եւ պլաստիկ վիրահատությունները, ինչպես նաեւ անեսթեզիան ակնաբուժությունում: Հայ մասնագետներին առողջությունը ներկայացնելու բուժարկավորումներ եւ գործիքներ, աշխատում կատա-

րում առավել բարդ վիրահատությունների տեսաժապավեններ, որոնք հնարավոր է կրկնօրինակել եւ օգտագործել ուսուցողական նպատակներով:

Ք. Յաշտյերի խոսքերով, կատարված վիրահատությունների շնորհիվ վերականգնվել է 69 հիվանդի տեսողությունը, 24 հիվանդ անցել են լազերային բուժման կուրս: Հիվանդների նախնական հետազոտությունը եւ ընտրությունը իրականացրել էր ՀՀ առողջապահության նախարարությունը, իսկ վիրահատության համար վերջնական ընտրությունը արվել է կազմակերպության բժիշկների կողմից:

«Շուրջ մեկ տարի պահանջվեց, որպեսզի կազմակերպենք այս այցելությունը: Ծրագիրը նրանով էր հետաքրքրական, որ հայ մասնագետները ծանոթացան ընթացիկ հնարավորություն ունեցան միաժամանակ մասնակցել վիրահատություններին, ինչը հնարավոր չէ արտասահմանյան երկրներում վերապատրաստվելիս», ասաց ՀՀ առողջապահության նախարար Արա Բաբլոյանը:

ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ

Սերտիֆիկատները կբաշխվեն մինչեւ տարեվերջ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հոկտեմբերի 18-ին կայացավ 1996-1997 թթ. սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների բաշխման կառավարական հանձնաժողովի անդրանիկ նիստը, որը վարում էր հանձնաժողովի նախագահ, ՀՀ տարածքային կառավարման գծով նախարար Ռուբեն Քարտեղյանը: Նիստին մասնակցում էին ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարությունների, մարզպետարանների ներկայացուցիչներ: Սեփականաշնորհման սերտիֆիկատներ ստանալու իրավունք ունեցող ՀՀ քաղաքացիների ցուցակների ճշտման եւ կազմման հետ կապված հանձնարարականներ տրվեցին համապատասխան նախարարություններին եւ մարզային հանձնաժողովներին: Հիշյալ ցուցակների կազմման եւ տրամադրման ժամկետ սահմանվեց 1996 թ. նոյեմբերի 1-ը, իսկ սերտիֆիկատների բաշխումը պետք է իրականացվի մինչեւ ս/թ դեկտեմբերի 31-ը: Նոր բաշխվող եւ մինչ այժմ բաշխված սերտիֆիկատների գործածության միջեւ տարբերություններ չեն լինի, նույնն է նաեւ անվանական արժեքը՝ 20 հազար դրամ: Մարզային հանձնաժողովները նոյեմբերի 1-ից սկսած, շաբաթը մեկ անգամ կառավարական հանձնաժողովին հաշվետվություն պետք է ներկայացնեն բաշխված սերտիֆիկատների քանակի եւ ընթացքի մասին:

ՏԱՎՈՒՇ

Տավուշի մարզում դարձյալ անհանգիստ է

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հոկտեմբերի 17-ին հերթական միջադեպ է գրանցվել հայ-ադրբեջանական սահմանի հյուսիս-արեւելյան սահմանագոտում: Նշված օրվա ժամը 19:45-ից 23:00-ը Ադրբեջանի զինված ուժերի ստորաբաժանումները խոշոր տրամաչափի գնդացիրներով եւ հրազենային տարատեսակ զենքերով գնդակոծել են Տավուշի մարզի Չինարի եւ Այգեձոր գյուղերն ու դաշտային դիրքերը: Տուժածներ չկան: Հայաստանի զինված ուժերի ստորաբաժանումների պատասխան գործողություններից հետո հակառակորդը դադարեցրել է կրակը: Սահմանի այլ հատվածներում միջադեպեր չեն գրանցվել:

Այսօր կհեռարձակվի «Զինուժի» 400-րդ թողարկումը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հոկտեմբերի 19-ի երեկոյան եթեր կհեռարձակվի ՀՀ ՊՆ լրատվության եւ մամուլի վարչության «Զինուժ» հաղորդաշարի հոբելյանական՝ 400-րդ թողարկումը: Ինչպես տեղեկացանք նշված վարչությունից, «Զինուժի» առաջին հաղորդումը ցուցադրվել է 1993թ. հունվարի 5-ին (խմբագիր եւ հաղորդավար՝ Գնել Նալբանդյան, ռեժիսոր՝ Միքայել Ղազարյան, օպերատորներ՝ Շավարշ Վարդանյան, Արա Շարաբյան): Մինչ այդ առանձին հեռուստասյուժեներ եւս ներկայացվել են, սակայն, «Զինուժը» իր այսօրվա հաճախականությամբ սկսել է ցուցադրվել 1993 թ. հունիսից: Այսօր արդեն «Զինուժի» ստեղծագործական խմբի աշխատանքների ծավալները կրկնապատկվել են եւ բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերին եթեր հեռարձակվելուց, «Զինուժը» ներկայացնում է նաեւ արտահերթ հաղորդումներ՝ ՀՀ զինված ուժերի կյանքում առանձնակի կարեւորություն ունեցող իրադարձությունների վերաբերյալ:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Քաղաքապետի 6 թեկնածու Գյումրիում

ԳՅՈՒՄՐԻ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գյումրիի համայնքի ղեկավարի եւ ավագանու անդամության թեկնածուների ընտրարշավը թեւակոխել է եզրափակիչ փուլ: Քաղաքապետի տեղի համար պայքարում են ԱԺ պատգամավոր, այժմյան քաղաքապետի նախագահ Միքայել Վարդանյանը, ԱԺ պատգամավոր Վարազդատ Ավոյանը, Շիրակի մարզպետարանի բաժնի վարիչներ Յուրի Հովհաննիսյանն ու Էդուարդ Սիմոնյանը, ինչպես նաեւ Լավրենտի Կակոսյանը (քաղաքապետի նախ

խագահի նախկին տեղակալ) եւ Վարդան Ղուկասյանը (գործարար): Ավագանու 15 տեղը վիճարկում է 51 թեկնածու:

Համայնքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Խոսրով Եղոյանն Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեց, որ քաղաքը բաժանված է 5 ընտրատարածքի, ձեւավորվել եւ կահավորվել է 57 տեղամաս: Այս օրերին կազմվում, ճշգրտվում են ընտրողների ցուցակները, որոնք ընտրություններից 15 օր առաջ կփակցվեն տեղամասերում:

Շենքերի տեխնիկական զննումը՝ ոչ ուշ քան 10 տարին մեկ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Բնակելի եւ հասարակական շենքերի տեխնիկական վիճակի ուսումնասիրման եւ անձնագրավորման, ինչպես նաեւ «Համատիրությունների մասին» ՀՀ օրենքի կիրարկումն ապահովելու նպատակով ՀՀ կառավարության հոկտեմբերի 17-ի նիստում որոշվել է, որ բնակելի եւ հասարակական շենքերի տեխնիկական վիճակի ուսումնասիրությունները պետք է կատարվեն պարբերաբար, բայց ոչ ուշ, քան 10 տարին մեկ անգամ: Ինչպես տեղեկացնում են ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից, սահմանվել է նաեւ, որ բնակելի շենքերում համատիրություն հիմնադրվելուց հետո մեկ ամսվա ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից համատիրությանն են հանձնվում շենքի տեխնիկական անձնագիրը եւ տեխնիկական վիճակի վերաբերյալ փաստաթղթերը:

«ՅԻ»-Ի ԳՈՐԾ

Ամբաստանյալի կարծիքով՝ ստանվածները ոսկիկաններ չէին

«Վահան Հովհաննիսյան+30» գործով երեկվա դատական նիստում ոստիկանների ստանության վերաբերյալ նախագահողի ու դեսական մեղադրողի հարցումներին պատասխանելիս, ամբաստանյալ Կարապետ Ղազարյանը նշեց, թե ոստիկաններն իրենցից փաստաթուղթ չեն պահանջել ինչպես հարկն է: Այլ միանգամից ատրճանակով են մոտեցել, այդ պատճառով էլ ինքը փախուստի է դիմել: Կ. Ղազարյանը հայտնեց, թե համոզված էր եւ ներկայումս էլ համոզված է, որ նրանք ոստիկաններ չեն եղել, այլ «մարդուսի» դուրս եկած ԱԱՆ-ի աշխատակիցներ: Թեպետ նախագահողը զգուշացրեց, որ ներկայումս հայտնի է ոստիկանների ով լինելը, այնուամենայնիվ ամբաստանյալն իր կարծիքը չփոխեց: Իսկ դեսական մեղադրողը հաստատապես ընդգծեց, որ նշվածը ամբաստանյալի միակ փախուստը չէ ընկերներից, նա երկրորդ անգամ էլ Սարեբանից է փախուստի դիմել: Ամբաստանյալը չհամաձայնեց դեսական մեղադրողի ոչ այս մեղադրանքի եւ ոչ էլ ստեղծված իրավիճակում զենքը հանձնելու տարբերակին, մանավանդ երբ իրենց հետապնդում էին:

«Ո՞ւմ հանձնեինք, ասենք ում, պատասխանեմ ինչու չհանձնեցինք», հայտնեց Կ. Ղազարյանը, ապա ավելացրեց, որ հունիսի 21-ի դեպքից հետո իշխանություններին չկասկածե-

լով զենք չեն հանձնել: Ամբաստանյալը երեկ դարձյալ շեշտեց, որ ինքը ոչ կամովին հանձնվել է, ոչ էլ ձերբակալվել փախուստի մեջ: Պարզապես դրսում մնալն այլեւս նպատակահարմար չէր համարում, լավ իմանալով, որ հետախուզվողը կանդրությամբ տակ են, մեկի հետ գտնվելով պարզ հայտնել է իր ով լինելն ու գտնվելու վայրը: Իսկ մի քանի օրվանից հետո շենքն արդեն շրջապատված էր:

Մ. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 6 տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863

A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581641
Apple Macintosh
համակարգչային ձեւավորում
«Ազգ» թերթի

Յղումը «Ազգին» պարտադիր է

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ռ. Շուգարյանի պատասխանը «Վաշինգտոն փոստին»

Մեր երեկվա համարում, դժբախտաբար «Փաստ» գործակալության կողմից արված որոշ հապավումներով լույս էր տեսել ամերիկյան ազդեցիկ «Վաշինգտոն փոստ» թերթի նոյեմբերի 13-ին տպված խմբագրականը՝ «Իշխանությունները տապալում են խորհրդային մտածելակերպո՞վ» պայմանական վերնագրի տակ: Այդ առթիվ խոստացել էինք այսօրվա մեր համարում քաղվածաբար հրապարակել Մ. Նահանգներում Հայաստանի դեսպան Ռուբեն Շուգարյանի պատասխան նամակը, որը լույս է տեսել նույն թերթի նոյեմբերի 15-ի համարում, ինչը և անում ենք, նույն առիթով մեր անդրադարձը վերապահելով թերթի առաջիկա համարին:

Հարգելի խմբագիր,

«Վաշինգտոն փոստի» 1996 թ. նոյեմբերի 1-ի համարում «Հայկական ճախճախում» (Armenian Debacle) վերնագրված խմբագրականը զարմանալիորեն կողմնակալ «վերլուծություն» է ներկայացնում Հայաստանում տիրող ներկա կացության մասին և ափսոսանքի մի արտահայտությամբ եզրակացություն կատարում, որի պատճառը «վնուր, բայց ճաքճքի դպատնություն ունեցող մի երկրի պատկեր է, որ դիտում է իր ինքնակառավարման գողացվող ասիքը»:

Այժմ եկեք մի հայացք գցենք, թե ի՞նչ պատահեց Հայաստանում սեպտեմբերի վերջին: Սեպտեմբերի 22-ին տեղի ունեցավ նախագահական ընտրությունը: Ընդդիմությունը միաբանության խախտումներ վերագրեց, մինչդեռ միջազգային դիտորդները, ընտրական օրենքում թերություններ նկատելով հանդերձ, կասկածի տակ չառան ընտրության արդյունքները: Ներկայիս նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանը շահեց ընտրությունը հավաքելով 52 տոկոսով, մինչդեռ նրա մրցակից Վազգեն Մանուկյանը հավաքեց ձայների 41 տոկոսը: Ակնհայտորեն հուսախաբված արդյունքներից, մրցակիցը քվեների վերահաշվարկում պահանջեց և «անօրինական իշխանությունների» դեմ պայքարի կոչ արեց: Պայքարը վերահսկողությունից դուրս եկավ չորեքշաբթի գիշեր, երբ պրն Մանուկյանի կողմնակիցների մի բազմություն հավաքվեց խորհրդարանի շենքի դիմաց: Պրն Մանուկյանը ներս գնաց նույն շենքում տեղավորված Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հետ քննարկության արդյունքների վերահաշվարկման հարցի շուրջ բանակցելու: Սակայն շուտով բազմությունը, հետևելով պրն Մանուկյանի կարգադրությանը՝ ներս գալու և ազատելու իրեն 30 րոպեից չվերադառնալու դեպքում, և հրահրվելով ընդդիմադիր պատգամավորների կողմից, ներխուժեց շենք: Խորհրդարանի խոսնակն ու փոխխոսնակը դաժանորեն ծեծվեցին, իսկ առաջինն առևանգվեց և կիսաուշակորույս վիճակում ավելի քան մեկ ժամ պահվեց մոտակայքում գտնվող նկուղում:

Սրանք են փաստերը, որ ընթերցողը չի կարող գտնել խմբագրականի մեջ: Փոխարենը՝ հոդվածը ողբում է այն պատգամավորների համար, ովքեր զրկվեցին իրենց անձեռնմխելիությունից և ձերբակալվեցին բռնարարքները ղեկավարելու մեղադրանքով, և այն բանի համար, որ հանրապետության նախագահը «փաստորեն արտակարգ իրավիճակ է հաստատել»: Լավ, երբ խորհրդարանի շենք ներխուժելը, խոսնակին առևանգելն ու մինչև ուշակորույս վիճակի ծեծելը արտակարգ իրավիճակ չէ, հապա ի՞նչ է:

Ընթերցողը հավանաբար չի գտնի նաև մեկ այլ փաստ, որը հակասում է խմբագրականի այն մտքին, թե ընտրությունները անարդար են եղել. ի բացառյալ այն փաստի, որ ընտրարշավի ժամանակ պրն Տեր-Պետրոսյանին ավելի եթերաժամ է տրվել, քան նրա մրցակցին: Ինչը նույնպես ճիշտ չէ: Նախընտրական արշավի ժամանակահատվածում պրն Տեր-Պետրոսյանը հեռուստատեսության էկրանին երևացել է ավելի, քան պրն Մանուկյանը ճիշտ այն պատճառով, ինչ պատճառով ու պաշտոնի վրա գտնվող որևէ քաղաքական գործիչ ավելի հեռուստահաղորդման է արժանանում, քան ընդդիմության ղեկավարը: Ամերիկյան հասարակական կարծիքը անշուշտ չէր ակնկալելու, որ Բոբ Դոուլը նույն չափով երևար էկրաններին, որքան հեռուստաէկրաններին երևաց պրն Քլինթոնը Արաֆաթին ու Նաթանյահուին ընդունելիս, քանի որ, ինչպես մյուս դեպքում, այս երկրում էլ ընտրությունները հեռու չեն:

Ընդունելով հանդերձ, որ դիտորդները «չեն ջնջել ընտրությունները», հոդվածն, այնուամենայնիվ, նախագահի հաղթանակի օրինականությունը կասկածի տակ է դնում, քանի որ նա ձայների միայն 52 տոկոսն է ստացել: Եթե այս տրամաբանությանը հետևենք, ապա դուք ձեզ կգտնեք Վարշավայի ուխտի երկրներում կոմունիզմի մութ տարիների 99,55 տոկոսանոց արդյունքները իբրև ժողովրդավարական աշխարհի մոդել ընդունելու պարտադրանքի տակ:

Անկեղծորեն՝

ՌՈՒԲԵՆ ՇՈՒԳԱՐՅԱՆ,
ԱՄՆ-ում ՀՀ դեսպան

Ճիշտ օգտագործման դեպքում ամերիկյան սերմացուն լավ բերք է տալիս

Պատասխանում են Սիսիանի ֆերմերները

«Ազգ» թերթի 1996 թ. սեպտեմբերի 25-ի թիվ 180-ում լույս տեսած Վյաչեսլավ Հարությունյանի «Մենք կանգնած ենք երևույթի ընկալման շարքեր կտրվածքներում...» հոդվածի առթիվ, մենք Սիսիանի շրջանի մի խումբ ֆերմերներ, ստիպված ենք դիմել թերթին, քանի որ հոդվածում բերված փաստերի այն մասը, որը վերաբերում է Սիսիանին, չի համապատասխանում իրականությանը: Հոդվածում ասվում է, թե իբր պրոֆեսոր Գյուլխասյանը ասել է, թե ԱՄՆ-ից 1994 թ-ին ստացված 3000 տ սերմացուն ցանվել է Հայաստանում և ստացվել է նույնքան բերք: Դա բացարձակապես սխալ է, քանի որ մեզ մոտ ցանվել է նույն սերմից և ստացվել է բավարար բերք, այսպես՝ Հացավանում, անջրդի պայմաններում, 1 հեկտարից ստացվել է 32 ց բերք, իսկ ջրովի հողերից՝ 39 ց բերք:

Նույնքան բերք է ստացվել նաև Անգեղակոթ, Բռնակոթ և այլ գյուղերում, այն դեպքում, երբ 1 հեկտարի վրա ցանվել է 140 կգ սերմ: 1995 թ-ին նույն ցորենից ստացված սերմացուն ցանվել է և Հացավանում: Անկ հեկտար անջրդի տարածությունից ստացվել է 37 ց բերք, իսկ ջրովի հողերի 1 հեկտարից ստացվել է 69 ց. իսկ առանձին կտորներից մինչև 75 ց: 1996 թ. աշնանացանի մինչև 75 տոկոսը վերը նշված գյուղերում ցանվել է այդ նույն սերմից: Պրոֆեսոր Գյուլխասյանը հայտարարեց, որ ինքը այդպիսի հայտարարություն չի արել, այլ ուղղակի ասել է, որ առանձին տեղերում ստացվել է ցածր բերք, որը հիմնականում ագրոտեխնիկական կանոնների ոչ ճիշտ օգտագործման արդյունք է: Նա նշեց նաև, որ ինքը ասել է, թե դրսից ստացված սերմերը պետք է փորձարկվեն և նոր դրվեն արտադրության մեջ: Մենք համաձայն ենք հարգարժան պրոֆեսորի հետ, որովհետև փորձարկված սերմը ավելի մեծ երաշխիք ունի ցանքսի համար: Մենք ցանկանում ենք իմանալ հոդվածագրի մեղավորությունը՝ վերը նշված հոդվածի վերաբերյալ: Մեզ թվում է, որ պետք չէ վարկաբեկել մի կազմակերպության, որը գյուղացու ծանր պահին օժանդակել է անհատույց սերմացուով:

Հոդվածում խոսվում է նաև ծղոտի և ժանգի մասին: Սերմերը ԱՄՆ-ից ստացվել են «վիտավաքս»-ով լրիվ ախտահանված, որը բացառում է բոլոր տեսակի հիվանդությունների, հատկապես սնկային հիվանդությունների գոյությունը: Մրիկ և ժանգ ընդհանրապես չի նկատվել:

Պետք է նշել նաև, որ մեր համայնքի մյուս անդամները նույնպես այդ հոդվածի տվյալ մասը համարում են ոչ ճիշտ: Այդպիսի հոդվածները կարող են վնասել ֆերմերների համագործակցությանը իրենց աջակցող կազմակերպությունների հետ, դրանով իսկ նաև ֆերմերային տնտեսությունների զարգացմանը:

ՄԻՍԱԿ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,
Հացավանի գյուղխորհրդի նախագահ, ֆերմեր
ՍԻՄՈՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,
Բռնակոթի գյուղապետ, ֆերմեր
ՄԻՔԱՅԵԼ ՊՈՂՈՍՅԱՆ,
Անգեղակոթի գյուղխորհրդի նախագահ, ֆերմեր

■ *Կառուցվում է նոր ջրատար: «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի միջոցներով Բյուրականի գյուղի համար կառուցվում է նոր ջրատար 1 մլն դրամ արժողությամբ: Բնական աղբյուրներից սնվող 18 կմ երկարությամբ ջրատարը վայրկյանում կտա 40 լիտր ջուր՝ ապահովելով բնակչության խմելու ջրի պահանջարկը: Շինարարությունն սկսված է, զուգահեռ կատարվում են նախագծման աշխատանքներ «Հայարդնախագիծ» բաժնետիրական ընկերությունում: Ջրատարը շահագործման կհանձնվի եկող տարի:*

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ

Ավարտվեց միջազգային գիտաժողովը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Աշխատանքն ավարտեց «Սահմանադրական վերահսկողությունը և ժողովրդավարական գործընթացները նորանկախ երկրներում» միջազգային սեմինարը: Նոյեմբերի 18-ի նիստում զեկուցումներով հանդես եկան ՀՀ Սահմանադրական դատարանի անդամ Ալվինա Գյուլումյանը և Վենետիկի հանձնաժողովի անդամ, Պորտուգալիայի Սահմանադրական տրիբունալի նախկին նախագահ Արմանդո Մարկես Գեդեսը: Քննարկվող թեմաներն էին սահմանադրական վերահսկողության երաշխիքները և ՍԴ դատավորի անկախությունը: Մասնավորապես կարևորվեցին ՍԴ-ի գործունեության հրապարակայնության հանգամանքը, դատարանի նկատմամբ հասարակական ճիշտ կարծիքի ձևավորումը, քանի որ միայն վստահության պարագայում դատարանը կարող է անկաշառ, անկախ և արդար գործել: ՍԴ դատավորն անկախ է այնքանով, որքանով նա ենթարկվում է միայն օրենքին:

ՀՀ ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանը, քննարկվող թեմաների շուրջ արտահայտելով իր տեսակետը, ասաց, որ սահմանադրական վերահսկողության անկախության ապահովումը պայմանավորված չէ միայն մեկ գործոնով, այլ համակարգ է, բազմաթիվ գործոնների խելամիտ ներդաշնակում: Պետական համակարգում իր ուրույն և արժանի տեղն ունենալով, անկախ ՍԴ-ն պետք է կարողանա դառնալ ժողովրդավարության և պաշտպանը, և խթանիչը: Նրա անկախության աստիճանը ուղղակիորեն պայմանավորում է այս մարմնի գոյության իրավունքը, հակառակ դեպքում իշխանությունների հավասարակշիռը պահպանելու նրա ֆունկցիան կվերածվի իրեն այն խախտողի:

Ամփոփելով սեմինարի աշխատանքները, Գ. Հարությունյանը նշեց, որ քննարկված հարցերը կարող են օգտակար լինել և մեծապես օգնել ոչ միայն մեր, այլև նորանկախ երկրների՝ ավելի արագ անցնելու այն ճանապարհը, որով անցել են զարգացած ժողովրդավարական երկրները: Բաց որում, քննարկված բազմաթիվ հարցեր այսօր լուծում են պահանջում նաև զարգացած երկրներում: ՍԴ նախագահը հույս հայտնեց, որ նման սեմինարները կդառնան ավանդական՝ խթանելով սահմանադրական դատարանների արդյունավետ գործունեությունը:

ՀՀ արդարադատության նախարարությունը գրանցել է մի շարք կազմակերպություններ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Նոյեմբերի 18-ին կայացած ՀՀ արդարադատության նախարարության կոլեգիայի նիստում գրանցվեցին հետևյալ կազմակերպությունները. Հայաստանի ուսանողների ասոցիացիան, Անդրկովկասյան «Պոմպեուս» բաժնետիրական ընկերության բանվորների արհեստակցական միությունը, Կոտայքի մարզի կուլտուրիզմի ֆեդերացիան, «Առնո Բաբաջանյան» բարեգործական ֆոնդի Հայաստանի բաժանմունքը, Հայաստանում գերմանացիների և գերմաներեն լեզվի ուսուցիչների հասարակական միությունը, ինչպես նաև «Գոլոս Արմենիի» թերթի «Աստղերի ներքո» հավելվածը, Արովյանի «Գեղարդ» տեղեկագիրը, Արմավիրի «Այս» և Սևանի «Էլեկտրոնիկա» հեռուստաընկերությունները, Երևանի Պետական համալսարանի լրատվական կենտրոնը:

Երիտասարդ արևելագետների նստաշրջանը՝ նոյեմբերի 21-ին

Նոյեմբերի 21-ին ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտի նիստերի դահլիճում աշխատանքը կսկսի Հայաստանի երիտասարդ արևելագետների հանրապետական 17-րդ գիտական նստաշրջանը: Թե որքան են կարևորում արևելագետներն այս իրադարձությունը, պարզ կդառնա, երբ նշենք մեկ փաստ. նախորդ՝ 16-րդ գիտական նստաշրջանը տեղի է ունեցել 6 տարի առաջ՝ 1990 թվականին (ԽՍՀՄ-ի օրոք): Իրենց գիտական զեկուցումներում Հայաստանի երիտասարդ արևելագետները կներկայացնեն հարցերի լայն ոլորտ՝ ուրարտական մեհենագրերից մինչև ժամանակակից, հրատապ խնդիրները (միջազգային հարաբերություններ, ազգային, ասորական, նավթային և այլն):

Վերջին ժամանակներս ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտի ղեկավարությունը (տնօրեն՝ Ն. Հովհաննիսյան, փոխտնօրեն՝ Ա. Քոսյան) ակտիվ գործունեություն է ծավալել Արևելագիտության ինստիտուտի վարկն ու ավանդույթները պահպանելու նպատակով: Քանզի վերջին տարիների ընթացքում հատկապես Արևելագիտության ինստիտուտն ունեցավ զգալի կադրային կորուստներ. ոմանք մեկնեցին արտասահման, շատերն անցան դիվանագիտական աշխատանքի: Այստեղից էլ հասկանալի է դառնում ինստիտուտի ղեկավարության հատուկ ուշադրությունը երիտասարդ արևելագետների նկատմամբ՝ նրանց արևելագետների ավագ և միջին սերնդի արժանի ժառանգորդը դարձնելու նպատակով: Նշենք նաև, որ երիտասարդ արևելագետների հանրապետական 17-րդ կոնգրեսը նաև ստուգատես-մրցույթ է. զեկուցումների հիման վրա տեղի կունենա մրցանակաբաշխություն:

ՎԱՀՐԱՄ ՊՈՂՈՍՅԱՆ,
ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտի ասպիրանտ

1997 թ. սոցիալական ոլորտի զարգացմանը կհատկացվի պետբյուջեի 47,7 տոկոսը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարությունում ավարտվել է հանրապետության սոցիալական ոլորտի զարգացման 1997 թվականի ծրագրի մշակումը:

Նախարարության [illegible] Արմեն Բալայանը հայտնեց, որ ծրագիրը [illegible] սոցիալական ոլորտի [illegible], որով նախատեսված վերափոխումները կիրականացվեն Հայաստանի պետբյուջեի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների տրամադրած վարկերի հաշվին:

Ըստ փաստաթղթի, եթե սոցիալական ոլորտի զարգացմանը 1993 թվականին հատկացվել էր պետբյուջեի միջոցների 8,4 տոկոսը, 1996 թվականին՝ 21,5 տոկոսը, 1997 թվականին այդ թիվը կհասնի 47,7 տոկոսի:

Վերափոխումներն ընդգրկում են [illegible] վերակառուցումը, էներգետիկ, տրանսպորտային և ոռոգման համակարգերի վերակառուցումն ու վերափոխումը, ինչպես նաև [illegible] բնակարանային շինարարության [illegible] ուսումնական [illegible]:

Պետական միջոցներով [illegible] կկառուցվեն և շահագործման կհանձնվեն 38 հազար քառակուսի մետր ընդհանուր մակերեսով բնակարաններ: ՀՀ էներգետիկ և ոռոգման համակարգերի վերակառուցմանը կհատկացվի ավելի քան [illegible], հանրապետության ճանապարհների վերակառուցմանը՝ 1,84 միլիարդ, քաղաքային [illegible] ծառայությունների զարգացմանը՝ 0,96 միլիարդ դրամ:

Սոցիալական վերափոխումների համար [illegible] 1 [illegible] 11,8 միլիարդ դրամ: Այն կուղղվի [illegible] վերակառուցմանը, [illegible] ինչպես նաև [illegible] վերակառուցմանը:

Իսկ [illegible] կկառուցվեն «[illegible]» [illegible] ՀՀ [illegible] «[illegible]» ՊԵԿ-ը:

[illegible]

ԱԶԳ

Անդրադարձ

[illegible]

Կայունության հիմքը... մեծամասնության հավասն է

[illegible]

ԳՐՈՂՆԵՐ

Ծերուն Թորգոմյանը աշակերտի հուշերում

Մանկության տարիներից բաներ կան, որ հիշողության մեջ անջնջելի են մնացել. հայրենի օջախի կորուստ, գաղթ, հանգրվանում ուսանողներում, աներջանիկ կյանք, եւ հիարկե՝ դպրոցական տարիներ. Սիրով եւ երախտագիտությամբ եմ հիշում Թիֆլիսի հայկական մի դպրոցում անցած ուսումնառության տարիների իմ ուսուցիչներին, որոնց օգնությամբ ես փաստորեն փողոցային մի տղա, կարողացա կրթություն ստանալ, կանգնել կյանքիս ուղում. Առանձնապես ընորհապարտ մնացի հայոց լեզվի եւ գրականության իմ ուսուցչին՝ գրող, լրագրող եւ նվիրյալ մանկավարժ Ծերուն, որդի Հակոբի Թորգոմյանին (Դեղձրիկյան)։

Այս տարի համընկան նրա երկու տարեդիցները՝ ծննդյան հարյուր եւ մահվան տասնամյակները։

Ծերուն Թորգոմյանն իմ հայրենակիցն էր. ծնվել էր Վանում, այն դժնդակ տարում՝ 1896 թ., երբ տեղի է ունեցել վանեցիների առաջին ինքնապաշտպանությունը սուլթանական Թուրքիայի հրոսակախմբերի դեմ։ Թեեւ անհավասար այդ կռիվներն ավարտվեցին պարտությամբ ու մեծ զոհերով, սակայն դաս ծառայեցին, որպեսզի 1915 թ. գարնանը տեղի ունեցած ինքնապաշտպանության կռիվներն անցնեն ավելի կուռ ու կազմակերպված, ավարտվեն հաղթանակով։

Ուսուցիչս իր ծննդավայրում է ստացել միջնակարգ կրթություն՝ 1912 թ. ավարտելով Վանի նշանավոր Երամյան դպրոցը, ապա շարունակել ուսումնառությունը տեղի մանկավարժական եռամյա դասընթացներում։ 19 տարեկան էր, երբ ստիպված լքեց հայրենի օջախը, լքեց ու անմոռաց Վան-Վասպուրականը, բռնեց գաղթի մահաբեր ճանապարհը, որը նրան տարավ մինչեւ Թիֆլիս քաղաքը։

Գրական ծիրով օժտված երիտասարդն այստեղ արժանացավ Հովհաննես Թումանյանի (որին նա հանդիպել էր դեռեւս Վանում) հովանավորությանը, ներգրավվեց հայ գրողների կովկասյան միության ոլորտը, ուր հաղորդակից դարձավ Հովհաննես Թումանյանին, Նար-Դոսին, Խնկո-Ապորը, «Գեղարվեստի» խմբագիր Գարեգին Լեւոնյանին, պատմաբան Լեոյին, ավելի ուշ՝ բանաստեղծներ Վահան Տերյանին եւ Եղիշե Չարենցին եւ հայ այլ մտավորականների։ Այդ շրջապատի բարերար ազդեցությամբ է Ծերուն Թորգոմյանը «թրծվում» որպես բանաստեղծ, գրող, լրագրող ու հասարակական գործիչ։ «Հորիզոն» թերթում տպված «Պանդուխտի երգեր» շարքով են սկզբնավորվում նրա բանաստեղծական թրթռումները, իսկ «Լայակս գլխից» պատմվածքով (տպագրված Բաքվի «Գործ» թերթում), նա մեկնարկ է վերցնում որպես գրող։

Չափածո թե արձակ, Ծերուն Թորգոմյանի բոլոր գործերում տեղ է գրավել իր հայրենի Վանը, նրա բնակիչների կյանքն ու բարքերը, անօրեւան դարձածների անզուր տառապանքները գաղթի ճանապարհներին։ Ու այդ թեման դարձավ հիմնական առանցքն իր համարյա բոլոր գործերում, մի տեսակ փաստագրություն հարազատ ժողովրդի 20-րդ դարի առաջին տասնամյակների պատմության։ Այդ նպատակին են ծառայել նրա բազմաթիվ մեծ ու փոքր գործերը, «Աղային փեշերը», «Չեր ծախող Ակոն», «Ծուռ Ոսկոն», «Մահվան թերթեր» ու այլ մանրապատումները, «Անմար կրակներ» վեպը։

Գրչի նվիրյալ մշակի կենսագրության մեջ առանձին տեղ է գրավում լրագրողի գործունեությունը։ Այդ ուղղությամբ իր առաջին դասը նա առել է Թիֆլիսում 1916 թ. լույս տեսնող «Համբավաբեր» շաբաթաթերթին որպես խմբագրության պատասխանատու քարտուղար աշխատակցելիս։ Հովհաննես Թումանյանի կողմից գլխավորվող հայ բարեգործական ընկերության այդ շաբաթաթերթը, ենթադրում եմ ոչ առանց Թորգոմյանի միջամտության, կյանքիս հետ կապված մի հիշարժան հրապարակում է կատարել։ 1916 թ. մարտ ամսվա համարներից մեկում տպագրվել է Թիֆլիսի ծիրանավոր վանքին կից մեր որբանոցի որբերի լրիվ ցուցակը, նշելով նրանց անուն-ազգանունները, ծննդյան թվականներն ու վայրերը։ Ինձ, եղբորս եւ քրոջս համար դա էլ հանդիսացավ ծննդյան վկայական, քանզի դրանք զավթելիս մնացել էին տանը... Սա ի միջի այլոց. Նրա խմբագրությամբ 1918 թ. Թիֆլիսում լույս է տեսել «Հրազդան» գրական-գեղարվեստական ամսաթերթը։ Այնուհետեւ, երբ այստեղ սկսում են մոլեգնել վրաց մենշեւիկների հայահալած բարքերը, Ծերուն Թորգոմյանն ստիպված է լինում առժամանակ փոխադրվել Հյուսիսային Կովկաս՝ հանգրվանելով Կուբանում։ Այստեղ եւս նա ծավալում է հասարակական, գրողի ու լրագրողի իր ակտիվ գործունեությունը։ Նրա խմբագրությամբ 1918-1921 թթ. լույս են տեսնում «Արծագանք» եւ «Կարմիր աստղ» թերթերը։ Այդ տարիներին Կուբանում անցկացրած իր կյանքին է նվիրված 1931 թ. լույս տեսած «Հորձանուտ» վեպը։

Իրավի, առասպելական նկարագիր ունի Ծերուն Թորգոմյանի անդուլ աշխատասիրությունը, որը վերագրելի է իր ծննդավայրի բարերար ժառանգությանը։ Դեռեւս երիտասարդ տարիներին տառապելով տեսողության տկարությամբ, հետագայում նա լրիվ կուրանում է։ Տասնամյակներ շարունակ այդ վիճակում է երկնել իր գործերը, որոնք ստեղծվել են կնոջը թելադրելու միջոցով։ Չնայած դրան գրողի ստեղծագործությունն այժմ է ընկնում կյանքի լավատեսությամբ, հավատարմությամբ, եւ որ կարեւոր է՝ անսահման հայրենասիրությամբ։

1921 թ. վերադառնալով Թիֆլիս, Ծերուն Թորգոմյանը գործուն մասնակցություն է բերում Վրաստանի միության հայկական մասնաճյուղի ստեղծման գործին, աշխատակցում է «Պարքնոց», «Արծագ» եւ «Գրական ստրուկը» ամսագրերին. Շուրջ յոթ տասնամյակ տեւող իր գրական գործունեության արդյունք են հրատարակված երեսունից յափ մեծ ու փոքր գրքերը, որոնց մի մասը թարգմանվել է վրացերեն եւ ռուսերեն։ Դրանց թվին են պատկանում ծանոթ դարձած «Մարոն», «Պարդիման Կարոն», «Լայակս գլխից» ակնարկները, ավագ տարիքում հրատարակված «Անմար կրակներ» վեպը։ Դրանում հեղինակը նորից արտասուք ու հուզմունքից անդրադարձել է իր անմոռաց ծննդավայրին՝ Վանին, նրա աշխատասեր ու հերոսական ժողովրդի ողբերգությանը։

Արժանին մատուցելով գրողի ծանրակշիռ վաստակին, այնուամենայնիվ նշելի է, որ իր գործերը գեղարվեստական առումով միանշանակ չեն։ Նրա ստեղծագործություններին են պատկանում «Անմար կրակներ» (1953), «Ալեկոծ ծովը» (1965), «Անմոռաց օրեր» (1967), «Անձնվեր մարտիկը» (1978), «Ալեծուփ տարեր» (1981) պատմվածքներն ու վեպերը, «Հոգեբով հուշեր» (1975) հուշագրությունը։ Դրանցից մի մասի վրա նկատելի է ժամանակի գաղափարական պահանջների բացասական ազդեցությունը։

Չնայած դրան, Ծերուն Թորգոմյանը հայ գրականության մեջ ներկայանում է որպես բազում տառապանքներ կրած ու այնուհետեւ՝ ազգային վերածնունդն ապրող իր հարազատ ժողովրդի կյանքի տարեգիրներից ու ժամանակի եղելությունների արձանագրողներից մեկը։ Դրանով է արժեւորվում նրա բեղուն գրական գործունեությունը։ Այդ է հիմք ծառայել մշտապես Թիֆլիսում ապրող եւ ստեղծագործող հայ գրողին արժանացնելու Հայաստանի կուլտուրայի վաստակավոր գործչի պատվավոր կոչմանը։

Կուզեմ խոսքս ավարտել հավելումով նրա մանկավարժական գործունեությանը։ Հայ գրականության պատմության դասընթացը նա մատուցում էր խանդավառությամբ ու վերլուծությամբ, ու այնպիսի ոգեւորությամբ, որ իր աշակերտների սրտերում առաջացնեց անսահման սեր ու հարգանք մայրենի լեզվի ու գրականության նկատմամբ։

Այդպիսին էր իմ ուսուցիչն ու հայրենակիցը՝ Ծերուն Հակոբի Թորգոմյանը (Դեղձրիկյան), որի աշակերտը լինելու պատիվն ու բախտը ունեցանք ես ու իմ դպրոցական ընկերները. նրա մասին բարի հիշողություններ պահելով մեր սրտերում։

ԱՐԱՔՍԻԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Նոյեմբերի 13-17-ը Հռոմում տեղի կունենա սննդի խնդիրներին նվիրված մեծական վեհաժողով, որին կմասնակցեն 150-ից ավելի պետական գործիչներ ու վարչապետներ։ Այնտեղ, ի թիվս այլ հարցերի, կքննարկվի նաև սովյալների հարցը, քանի որ հարավ ընկած երկրներում սովյալների թիվը ներկայիս 175 միլիոնից կհասնի 300 միլիոնի։

Վիճակագրական տվյալների համաձայն, Եվրոպայում և Հյուսիսային Ամերիկայում սովյալներ գրեթե չկան։ Նրանց թիվը համեմատաբար քիչ է Հյուսիսային Աֆրիկայում և

Մասնագետները նույնիսկ խոսում են ապագայի «կանաչ հեղափոխության» մասին. երբ 25 տարի առաջ 5 անհատներից 2-ը տառապում էին, ապա այժմ այդ հարաբերակցությունը կազմում է 1։10։

Մինչդեռ Աֆրիկայի որոշ երկրներ խիստ տուժել են իրենց ստացած օր-

ԿԵՆՍԱՄԱԿԱՐԴԱԿ

Հռոմի համաժողովում կքննարկվի սովյալների հարցը

21-րդ դարի շեմին աշխարհի բազմաթիվ երկրներում դեռևս շուրջ 800 միլիոն մարդ տառապում է սովից ու թերսնումից։ Սննդի ու գյուղատնտեսության կազմակերպության FAO-ի տվյալների համաձայն, նրանցից 200 միլիոնը մինչև 5 տարեկան երեխաներ են։

Սովյալների խնդիրն անմիջականորեն կապված է աշխարհում ծննդաբերության աճի հետ, որի աճի տեմպերն ակնհայտորեն անբավարար են։ Այսպես, թեև վերջին 30 տարում մթերքների բանակությունն աճել է 60 տոկոսով, իսկ մեկ շնչին ընկնող սննդամթերքի ծավալը 18 տոկոսով, աշխարհում սովի վերացման համար դեռ շատ երկար ժամանակ է պահանջվում։ Մասնագետների հաշվարկների համաձայն, 2010 թ. աղքատ երկրներում սովյալների ընդհանուր թիվը կազմելու է մոտ 600 միլիոն։ L'Express հանդեսում բերված վերջին երեք տասնամյակների տվյալները և կանխատեսումները վկայում են, որ սովյալների թիվը կանոնավոր կերպով աճում է միայն Սահարայից հարավ ընկած աֆրիկյան երկրներում։ FAO-ի ղեկավարներից մեկի պնդմամբ, «սովի ծանրության կենտրոնը տեղափոխվում է Ասիայից Աֆրիկա», որտեղ 2010 թ. փաստորեն օրհասական իրավիճակ կստեղծվի։ Սահարայից

Մերձավոր Արևելքում, ինչպես նաև Լատինական Ամերիկայում։ Հարավային Ասիայում սովյալների թիվը վերջին երեք տասնամյակներին տատանվել է 230-290 միլիոնի սահմաններում և ունի նվազման միտում։ Արևելյան Ասիայում, որտեղ 1969-1971 թթ. սովն ամենալայն չափերի էր հասել (480 մլն մարդ), 1980-ական թթ. սովյալների թիվը կտրուկ նվազել է և, ըստ կանխատեսումների, 2010 թ. կհասնի մոտ 105 միլիոնի։

չային օգնության պատճառով։ Այսպես, Բուրկինա Ֆասոյում վերջին տարիներին սկսել են հրաժարվել կորեկի և սորգոյի մշակությունից ի նպաստ օտարամուտ բրնձի։ Աֆրիկյան երկրներում իրավիճակը վատթարացել է նաև համաձայնեցված գյուղատնտեսական քաղաքականության բացակայության պատճառով։ «Կենտրոնական և Հարավային Աֆրիկայի պետություններից շատերը լուրջ սխալ են գործում, մոռանալով գանձել պարարտանյութի և գյուղմեքենաների ներմուծման համար, քանի որ գյուղատնտեսությանը հատկացվելիք միջոցներն օգտագործում են անարտադրողական պետական պաշտոնյաների պահելու համար», գանգատվում են FAO-ի ղեկավարները։ Քանզի ակնհայտ է, որ երրորդ աշխարհի երկրների բնակչության սննդի ապահովումը կախված է նրանց գյուղատնտեսական զարգացումից։

Հռոմի համաժողովում կխոսվի նաև այն մասին, որ թերսնումը գոյություն ունի նույնիսկ զարգացած երկրներում։ L'Express հանդեսի տվյալներով, հենց միայն Ֆրանսիայում 2 միլիոն մարդ մթերային օգնություն է ստանում կամ օգտվում անվճար ճաշարաններից։

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՇԻՇՅԱՆԸ

Արևմուտքը ռազմօդանավեր կառաքի Արևելյան Եվրոպա

Մինչ ՆԱՏՕ-ն փորձում է լուծել արևելաեվրոպական պետությունների իր կազմի մեջ ընդունելու հարցը, Արևմուտքում ռազմօդանավեր արտադրող ավիաընկերությունները ամրապնդում են հարձակումն այդ երկրների շուկաները նվաճելու համար։ Նրանք հույս ունեն դուրս մղել Ռուսաստանին և խորհրդային հնացած ռազմօդանավերը փոխարինել իրենց կործանիչներով, ուղղաթիռներով և այլ տեխնիկայով։

Այդ նպատակով վերջին շաբաթներին Լեհաստան, Չեխիա և Հունգարիա այցելեցին ԱՄՆ-ի, արևմտաեվրոպական երկրների պատվիրակություններ, որոնք ներկայացնում էին առաջատար ավիաընկերությունների շահերը։

Լեհաստանը մտադիր է մինչև 2005 թվականը փոխարինել 200-ից ավելի «ՄիԳ-21» ռազմօդանավով։ Ֆրանսիական գործակալության համաձայն, Լեհաստանի շուկայի համար ճակատամարտ կմղեն 5 մրցակիցներ։ Դրանք են ամերիկյան «Լոքհիդ Մարտին» և «Մակդոնել Դուգլաս» ընկերությունները, համապատասխանաբար F-16 և F-18 օդանավերով, ֆրանսիական «Դասո ավիացիոն»-ը իր «Միրաժ-2000»-ով, շվեդական «Սաաբը» իր «Յաս-39» օդանավով և վերջապես Ռուսաստանը «ՄիԳ-29» ռազմօդանավով։

Բացի դրանից, Լեհաստանն ու Չեխիան ուզում են միավորել ջանքերը և իրենց ռազմաօդային ուժերի համար ձեռք բերել միանման օդանավեր։ Ընդսմին, նրանք պայման են դնում, որ համաձայն իրենց ընտրելիք կործանիչի արտադրության առնվազն 40 տոկոսը պետք է իրականացվի սեփական ռազմարդյունաբերության կողմից։

«Լոքհիդ Մարտին» արտասահմանյան ընկերություններից առաջինն էր, որ Լեհաստանին ու Չեխիային առաջարկեց F-16 կործանիչների, այդ թվում ԱՄՆ-ի ռազմաօդային ուժերում արդեն օգտագործված կիսամաշ մեքենաների վաճառքի զանազան տարբերակներ։

Ֆրանսիական աղբյուրները վկայակոչելով նշում են, որ Չեխիայի ռազմաօդային ուժերն անհրաժեշտ է համալրել առնվազն 24 նոր ռազմօդանավերով։ Սակայն ընտրություն կատարելուց առաջ Պրահան պետք է նախ ընդունի նոր ռազմական դոկտրինա։

Հունգարիան կցանկանար 30 օդանավ ձեռք բերել առավելապես խորհրդային արտադրության 144 մեքենաները փոխարինելու համար, որոնցից 60-ը շարքից դուրս են եկել։ Բուդապեշտը մտադիր է այդ նպատակով եկող տարի հայտարարել մրցույթ։ Արդեն կառավարության համաձայնությամբ Հունգարիան 1993 թ. 713 մլն դոլարով գնեց «ՄիԳ-29» տիպի 28 ռազմօդանավ, ի հաշիվ Ռուսաստանի 1,7 միլիարդանոց պարտքի մարման։

Այս տարվա ընթացքում ֆրանսիական և ամերիկյան ավիաընկերությունների ֆիրմաները Լեհաստանի, Չեխիայի և Հունգարիայի ռազմական օդանավակայաններում անցկացրին իրենց տեխնիկայի ցուցադրություն։

Սակայն, նախկին Վարշավյան պայմանագրի մասնակից բոլոր պետությունները չէ, որ ի վիճակի են արևմտյան ավիատեխնիկա գնել։ Օրինակ, բյուջետային դժվարություններով, Ռումինիան փորձել է առայժմ պահպանել իր «միգերը»։ Ընդսմին, Բուխարեստը մտադիր է արդիականացնել դրանք ամերիկյան-իսրայելական «Էլբիտ» ֆիրմայի օժանդակությամբ։ Բացի դրանից, ռումինական ռազմօդանավերը կհանդերձավորվեն «օդ-օդ» դասի ֆրանսիական հրթիռներով։

Բուլղարիան ևս միջոցների բացակայության պատճառով հրաժարվել է «միգերից»։ Սոս համաձայնությամբ իր պարտքի մարման հաշվին Ռուսաստանը Բուլղարիա կառաքի 50 մլն դոլարի պահեստամասեր։

«ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՌԵՎՅՈՒ»

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Թ. Չիլլեր. Եվրոպան Թուրքիային չպետք է օտարի

Դենիզ Բայքալ. Թուրքիան կորցնում է իր հեղինակությունը

17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, TRT։ Արտգործնախարար, փոխվարչապետ Թ. Չիլլերը նախարարությունում կազմակերպված մամուլի ասուլիսում հայտարարեց, որ շուտով տնտեսական անվտանգության դաշտերում նախնական կայանի ստեղծության ժամկետը կրճատելով կհավասարվի եվրոպական ստանդարտներին։ Չիլլերը նշեց, որ մարդու իրավունքների բնագավառում նախատեսվող բարեփոխումներից հետո այլևս Եվրոպան Թուրքիային օտարելու իրավունք չի ունենա։ Պատասխանելով լրագրողների հարցերին՝ նա ասաց, որ մարդու իրավունքների բնագավառում բարեփոխումներ անցկացնելու առումով Թուրքիան հայտնում է իր պատրաստակամությունը։ Չիլլերը մասնավորապես ասաց. «Մարդու իրավունքների վերաբերյալ պատրաստված բարեփոխումների փաթեթը վերջնական տեսքի բերելու հարցում արտահայտում եմ մեր վճռականությունը։ Բարեփոխումները իրագործելուց հետո եթե Եվրոպան Թուրքիային օտարելու իր դիրքից չհրաժարվի, ապա արդյունքը վտանգավոր կլինի ոչ միայն Թուրքիայի, այլ նաև Եվրոպայի համար»։

Արտգործնախարարության քարտուղար, ավագ դեսպան Օնուր Ոյմենը ներքական մամուլի ասուլիսում անդրադառնալով Թ. Չիլլերի հայտարարությանը՝ ասաց, որ մարդու իրավունքների բնագավառում Թուրքիայում նախատեսվող բարեփոխումները կատարվելու են ոչ օտարների այլք-փակելու և ոչ էլ այլոց դուր գալու նպատակով։

Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության նախագահ Դենիզ Բայքալը Անկարայում լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարեց, որ Թուրքիան արդի աշխարհից հեռանալու վտանգի առջև է հայտնվել։ Նշեց, որ կառավարության վարած ոչ խելամիտ քաղաքականության հետևանքով երկիրը օր-օրի կորցնում է երբեմնի հեղինակությունը։ Բայքալը ասաց, որ այս հիմնահարցերը հաղթահարելու համար Թուրքիան պարտավոր է նախևառաջ ազատվել ժողովրդավարական տեսությունից բխող սկզբունքներն ու իրագործել անհրաժեշտ բոլոր միջոցառումները։

Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Սինան Յըլըիլմազը հայտարարեց, որ կառավարությունը երկիրը օտարելով արևմուտքից, տնտեսության բնագավառում ստեղծել է խառնաշփոթ։ Նա նաև նշեց, որ կառավարությունը շարիաթի բազմաթիվ երևույթների նկատմամբ անտարբեր է։ Յըլըիլմազը Թուրքիայի բոլոր հայրենասերներին այս իրավիճակից դուրս գալու համար ժողովրդա-հանրապետական կուսակցությանը աջակցելու կոչ արեց։ Գ. Չ.

Թուրքիայի 1997 թ. բյուջեի նախագիծը ներկայացվեց Մեջլիսի քննարկմանը

17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, TRT։ Վարչապետ Ն. Էրբաքանի նախագահությամբ տեղի ունեցավ Թուրքիայի նախարարների խորհրդի նիստը, ուր քննարկվեց երկրի 1997 թ. բյուջեի նախագիծը։ Այստեղ Էրբաքանը հայտարարեց, որ 1997 թ. բյուջեն նախատեսում է վերացնել սղաճը, փակել պետական պարտքերը, բարձրացնել ժողովրդի կենսամակարդակը և ապահովել մարդկանց բարօրությունը։ Նախքան նիստի սկսվելը, նա լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարեց, որ նախարարների խորհրդի նիստում 1997 թ. բյուջեի նախագիծը վերջնական տեսքի բերելուց հետո կներկայացնեն Մեջլիսի քննարկմանը։ 1987 թ. բյուջեն վերջին 30-40 տարվա բյուջեներից ամենակայունն է։ Բյուջեի հաստատման շնորհիվ տնտեսությունը եկող տարի կստանա 13 միլիարդ դոլարի շահույթ, որի հետևանքով ստացվելիք 5 միլիարդ դոլարի տոկոսադրույքները կծառայեն ժողովրդի բարեկեցության ապահովմանը։

Գ. Չ.

Թայվանում բողոքում են չորրորդ ատոմակայանի կառուցման դեմ

ՍԻՆԳԱՊՈՒՐ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆ-ՊՐԵՍ։ Թայվանում չորրորդ ատոմակայանի շինարարության հազարավոր հակառակորդներ օղակածև շրջափակել են խորհրդարանի շենքը, որտեղ քննարկություն է կայանալու կառույցի ֆինանսավորման հարցի առթիվ։ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, շրջափակման կազմակերպիչները «երդվել են կանգնեցնել շինարարությունը»։ Ատոմակայանը երկու տարուց ավելի վեճի առարկա է կառավարող Գոմինդան կուսակցության և ընդդիմության միջև։ Թայվանի վարչապետ Լյան Չժանը հավաստիացրել է, որ չորրորդ ատոմակայանը վերջինը կլինի Թայվանում։

ԴԱՎ

Մգդակած վերմակը ծածկեց Վաշինգտոնը

Գույնզգույն լաթերից կարված այդօրինակ մգդակած վերմակ մարդկությունը երբեք չի տեսել ու դժվար թե երբևէ տեսնի։ Գլանված վիճակում այն կշռում է 75 տոննա, իսկ բացված զբաղեցնում է 12 հազար քառակուսի ֆուտ։ Սակայն վիթխարի չափերը չեն, որ բացառիկ են դարձնում այդ վերմակը։ Նրա վրա ամրագրված են ԱՄՆ-ում ՁԻԱՀ-ից (ձեռքբերովի իմունային անբավարարությունից) զոհ գնացած ավելի քան 70 հազար մարդկանց անուններն ու դեմքերը (ընդհանուր հաշվով ԱՄՆ-ում այդ ախտից մահացել է շուրջ 300 հազար մարդ)։

Անգլերեն «քվիլթ» անունը կրող այդ եզակի վերմակն անցյալ շաբաթ փռել էին «Մոլի»՝ Ջորջ Վաշինգտոնի արձանի մոտակա դաշտում։ «Քվիլթի» «բացումը» դեպի Վաշինգտոն «հակադավային» արշավի միայն մեկ միջոցառումն էր, որ տեղի ունեցավ անցյալ շաբաթ և կիրակի օրերին Ամերիկայի մայրաքաղաքում։ «Քվիլթի» գաղափարը պատկանում է դերասանուհի Ջուդիթ Լինն և թենիսի աստղ Մարտինա Նավրատիլովային։ Իսկ վերմակն սկսել են կարել դեռևս 1985-ին։ Ավելի քան 150 հազար մարդ երթ էին կազմակերպել Վաշինգտոնի փողոցներով ու հրապարակներով՝ «ՁԻԱՀ-ի դեմ մեծերի ազգային երթի» շրջանակներում։ Տեղի ունեցավ հանրահավաք, որը բացեց ՁԻԱՀ-ի դեմ պայքարի ակտիվիստ, հոլիվուդյան կինոդերասանուհի Էլիզաբեթ Թեյլորը։

Յուրահատուկ փառատոնով սկսված հակադավային երթն ավարտվեց ավելի դրամատիկ արարողությամբ։ Սպիտակ տան ցանկապատի մոտ հավաքվեցին այդ հիվանդության հարյուրավոր զոհերի ազգականները։ Ցուցարարները հույս հայտնեցին, որ զոհերի մոխիրը թափելու է ոչ միայն իրենց հարազատների սրտերում, այլև կբավի լայն հասարակության սրտի դուռը և նաև՝ նրանց, ովքեր Սպիտակ տան ցանկապատից այն կողմ տնօրինում են երկրի բախտը։

«ՌՈՅԹԵՐ»

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Գրադարանների փրկության խնդիրը միայն գրադարանավարի գործը չէ»

Տեղի ունեցավ գրադարանավարների միության 2-րդ համաժողովը

Անցնող տարում Հայաստանի գրադարանային միության միակ ներանակալից ձեռքբերումը Գրադարանային կազմակերպությունների և միությունների միջազգային ֆեդերացիային (ԻՖԼԱ) անդամագրվելն էր ազգային միություն-անդամի կարգավիճակով։ Գրանցումը տեղի է ունեցել 96 թ. օգոստոսին, Պեկինում կայացած ԻՖԼԱ-ի 62-րդ գլխավոր ժողովի ընթացքում։ Սա թերևս այն միակ ուրախալի լուրն էր, որ Հայաստանի գրադարանավարների միության նախագահ Ներսես Հայրապետյանը հայտնեց նոյեմբերի 18-ին, Ազգային գրադարանի նիստերի դահլիճում տեղի ունեցած ՀԳՄ 2-րդ համաժողովի մասնակիցներին։

ՍՈՍԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԴՐԱՄԱՏԻԿ ԹԱՏՐՈՆ

Թատերաշրջանի բացումը՝ «Ռոմեո և Ջուլիետով»

Երևանի դրամատիկական թատրոնում երեկ առաջին անգամ հանդիսատեսի դատին հանձնվեց Շեքսպիրյան «Ռոմեո և Ջուլիետ» ողբերգության բեմականացումը, որով այսօր կբացվի թատրոնի 29-րդ թատերաշրջանը։ Սա թատրոնի 5-րդ շեքսպիրյան ներկայացումն է դրամատիկականի բեմում, որ «եթե շատ չէ, ապա քիչ էլ չէ», ինչպես իր խոսքում նշեց բեմադրության հեղինակ, թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Խանդիկյանը։ Հիշեցնենք, որ 1971 թ.-ից սկսելով «Ռիչարդ 3-րդից», թատրոնը հաջորդաբար հանդիսատեսին է ներկայացրել «Համլետը», «Հենրի 6-րդը» («Կարմիր և սպիտակ վարդերի պատերազմ»), «Հուլիոս Կեսարը», «Ռոմեո և Ջուլիետը», որի դեռևս 2,5 տարի առաջ սկսված աշխատանքները դրամական սղության պատճառով չէին հասնում տրամաբանական ավարտի, հնարավոր դարձավ Երևանի քաղաքապետարանի մշակույթի բաժնի հովանավորության շնորհիվ։ «Մեր համոզմամբ, ներկայացնելով բեմադրությունը, ասաց պրն Խանդիկյանը, սա դեռահաս զույգի սիրավեպ չէ, և եթե հարկ լինի խոսել դեռահասության մասին, ապա դեռահաս էր հասարակությունը, և միանգամայն հասուն՝ սիրահարված զույգը։ Այդ դիտանկյունից էլ հենց ծնվում է ողբերգությունը։ Ներկայացումը տևում է 3,5 ժամ, բայց հուսով ենք, այդ ժամանակը ձեզ երկար չի թվա»։

Ավելացնենք, որ ներկայացման ռեժիսորը, նաև Ռոմեոյի դերակատարն է Հրայր Հարությունյանն է, իսկ Ջուլիետի դերը վստահված է Լիլիթ Սեդրակյանին։

Չինական խումբը՝ տիկնիկայինի բեմում

Երեկ Թումանյանի անվան տիկնիկային թատրոնում հայ հանդիսատեսին հաճելի անակնկալ էր սպասում։ Թատրոնի հյուրն էր ՉԺՀ Ցզյանսու նահանգի Ազգային խումբը, որ առաջին անգամ հայ երաժշտասերին ներկայացրեց հեռավոր Չինաստանի հրաշալի մանրանկարչությունը հիշեցնող երաժշտական արվեստը։ Համույթը վարպետությամբ ընդունեց չինական մեղեդիների, երգերի պատառիկները և հիացմունքով ծափահարեց չինական անսովոր պարարվեստը երևան բերած մենակատարներին։ Իսկ հայկական ժողովրդական «Կանաչիկի» կատարումից հետո դահլիճը չէր ուզում հանդարտվել։ Չինական խմբի հյուրախաղերը կտևեն 3 օր և կավարտվեն նոյեմբերի 20-ին։

Լ. Պ.

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Երկրորդ կիսամյակի ընթերցարանների բաժանորդագրությունն սկսված է

Լ. Պ.

Հանդիպում Արմեն Գողելի հետ

Նոյեմբերի 21-ին, ժամը 15-ին, Հայաստանի գրողների միության մեծ դահլիճում տեղի կունենա հանդիպում դերասան, ռեժիսոր, գրող Արմեն Գողելի (Շվեյցարիա) հետ։

Հայաստանի գրողների միություն
Հայաստանի թատերական գործիչների միություն

ԱՎՍՏՐԱԼԻԱ

Սեղծագործ մտքի ակունքների որոնումներով

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Հայաստանի Ազգային օլիմպիական կոմիտեն 5 տարեկան է

1990 թվականի հոկտեմբերի 24-ը Հայաստանի օլիմպիական շարժման համար պատմական օր դարձավ: Հայաստանի հանրապետության ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի պետական կոմիտեի, հասարակական, մարզական պատվիրակությունների, մարզաձեւերի ազգային ֆեդերացիաների, անվանի մարզիչների ու մարզիկների նախաձեռնությամբ այդ օրը Երեւանում կայացավ ՀՀ Ազգային օլիմպիական կոմիտեի (ԱՕԿ) հիմնադիր համագումարը: Այստեղ հաստատվեց ՀՀ ԱՕԿ-ի կանոնադրությունը, ընտրվեց 143 հոգուց բաղկացած կոմիտեի կազմը, ընտրվեց նրա գործադիր կոմիտեն 27 անդամով: Այդ օրից անցել է 5 տարի: Այդ ժամանակահատվածում աշխատանքային ի՞նչ գործունեություն է ծավալել մեր Ազգային օլիմպիական կոմիտեն, ի՞նչ է տվել օլիմպիական շարժումը հայկական սպորտին եւ ինչպե՞ս է դրսեւորել իր նորամուտը ՀՀ ԱՕԿ-ը միջազգային օլիմպիական կոմիտեում: Այդ հարցերի պատասխանն ստանալու համար զրուցեցինք ՀՀ ԱՕԿ-ի նախագահ, ԱԺ պատգամավոր Ալեքսան Ավետիսյանի հետ:

Օլիմպիական շարժումը ինքնին մարդասիրական շարժում է, ասաց նա, եւ դարերի պատմություն ունի: Օլիմպիականներին յուրահատուկ են զսպող, անխոնջ կամ, ինչպես ասում են, օլիմպիական սառնասրտությունը եւ ներքին ինքնանվիրումը: Իր օլիմպիական խաղերին մասնակցում են աշխարհի բոլոր ժողովուրդների ներկայացուցիչները, անկախ գույնից ու հավատից, սեռից ու տարիքից, նույնպես մեծ մարդասիրության խորհրդանիշ է, որն էլ արտահայտվում է ՄՕԿ-ի խորհրդանիշը հանդիսացող միմյանց հետ շղթայված 5 աշխարհամասերը ներկայացնող հինգ տարբեր գույնի օղակներով: «Արագ, բարձր, ուժեղ» բառերը պատահականորեն չեն դարձել օլիմպիական խաղերի նշանաբան: Դա հենց այն չափանիշն է, որին հասնելու համար տարիներով նախապատրաստվում են դպրոցական աշխարհի ուժեղագույն մարզիկները: Հայաստանը որպես անկախ պետություն, վերջին հարյուրամյակում անցկացված օլիմպիական 26 խաղերից մասնակցել է միայն վերջին երկուսին, բայց սկսած 15-րդ խաղերից իր պատվիրակներն է ունեցել այդ մեծ մրցահանդեսներում: Եվ միայն ՀՀ ԱՕԿ-ի ստեղծումից հետո 1993 թվականին, մեր մարզիկները հանդես եկան մեր պետական դրոշի ներքո: ՀՀ ԱՕԿ-ի համար առաջին երկու տարիները եղան ճանաչողական տարիներ, քանի որ մենք դեռ ոչ մի գաղափար չունեինք ՄՕԿ-ի, նրա անդամ երկրների Ազգային օլիմպիական կոմիտեների ասոցիացիաների, իրավունքների ու պարտականությունների մասին: 1991 թվականի մայիսին հանրապետության արդարադատության նախարարությունում գրանցվեց մեր կանոնադրությունը:

Մենք դարձանք միջազգային եւ Եվրոպայի օլիմպիական կոմիտեների եւ ասոցիացիաների ոչ լիիրավ անդամ: Միայն 1993 թ. սեպտեմբերի 21-ին մեզ շնորհվեց այդ իրավունքը: ՄՕԿ-ը մեզ եւ ընդհանրապես իր կազմում նոր ընտրված երկրների կոմիտեներին օգնելու նպատակով կազմակերպում էր սեմինարներ, որոնք օգնեցին մեզ պատկերացում կազմելու մեր անելիքների ու պարտականությունների մասին: Առաջին երկու տարիներին հանրապետությունում գործող մարզական 30 ֆեդերացիաներ ճանաչվեցին միջազգային ֆեդերացիայի կողմից, առանց որի հնարավոր չէր մեր մարզիկների մասնակցությունը միջազգային մրցաշարերին: Հետագայում մեր ԱՕԿ-ը կարողացավ շատ կարճ ժամանակում դրսեւորել իր կարողությունները, արժանանալով ՄՕԿ-ի խրախուսանքին(?): Զուր չէ, որ 1994 թ. Փարիզում, ՄՕԿ-ի 100-ամյակի տոնակատարության ժամանակ, մեր կոմիտեն պարգեւատրվեց 3 հազար դոլարի մրցանակով, որը կարեւոր դեր կատարեց մեր հետագա գործունեության կազմակերպման համար: ՀՀ ԱՕԿ-ի անդրանիկ նվաճումը եղավ 1994 թ. մայիսի 19-20-ը ՄՕԿ-ի ղեկավարներ, մասնավորապես Խուան Անտոնիո Սամարանչի գլխավորած պատվիրակության այցը Հայաստան: Պատվիրակության կազմում էին նաեւ աշխարհի ազգային օլիմպիական կոմիտեների ասոցիացիայի նախագահ Վասկես Ռանյան եւ Եվրոպայի օլիմպիական կոմիտեների նախագահ Ժակ Ռոգեն:

1993 թ. մեր մարզիկները, արդեն որպես անկախ պետության պատվիրակություն, մասնակցեցին Եվրոպայի երիտասարդական առաջին եւ ձմեռային օրերին, իսկ 1994 թ. առաջին անգամ Լիլեհամերի ձմեռային օլիմպիական խաղերին: Ընդհանուր առմամբ ՀԱՕԿ-ը վերջին 2 տարիներին կատարել է իր առջեւ դրված խնդիրները: Ուրախալի է, որ Ատլանտայի մեր օլիմպիականներին մարզահագուստով ապահովեցին ճապոնական «Ասիքս» ֆիրմայի ամերիկյան մասնաճյուղը եւ ճապոնական «Բասեբոլ» ֆիրմաները: Այժմ նախապատրաստվում ենք Շվեդիայում կայանալիք ձմեռային եւ Պորտուգալիայում ամառային օլիմպիական օրերին մասնակցելու: Ուշադրության կենտրոնում են նաեւ «Նագանոյում» 1998 թ. կայանալիք խաղերը, որոնց կմասնակցենք առավել մեծ պատվիրակությամբ: Մեր կոմիտեի առջեւ դրված խնդիրները բազմազան են: Նպատակ ունենք համագործակցել անդրադառնալ սպորտին, ինչպես նաեւ 2000 թվականին Սիդնեյի օլիմպիական խաղերին մասնակցելու խնդիրներին: Հատուկ ուշադրություն ենք դարձնելու ինչպես ձմեռային, այնպես էլ օլիմպիական խաղերում նոր ընդգրկված մարզաձեւերի զարգացմանը, որպեսզի հնարավորություն ունենանք ավելի բարձր արդյունքների հասնելու միջազգային մրցաշարերում: Այդ նպատակին հասնելու համար պետք է ավելի լայն տեղ հատկացնել Նախաօլիմպիական խաղերին, այն դարձնել նույնիսկ միջազգային համաժողովական: Մեծ արդյունքների հասնել կարող ենք հասնել միայն սպորտի մասսայականացման միջոցով, եւ դա մեր երկար տարիների, հինգ տարին նոր բոլորող ԱՕԿ-ի հիմնական նպատակն է այսօր եւ ապագայում:

ՊԵՐՃԱՆՈՒՇ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Փոքր ռակետի վարպետների մրցավեճը շարունակվում է

Նոր... պայքարից հետո «Դինամո» մարզական ընկերության դահլիճում հայտնի դարձան սեղանի թենիսի ընթացիկ տարվա առաջնության հաղթողները թիմային պայքարում: Այն վիճարկում էին Երեւանի, Գյումրիի, Վանաձորի, Լեռնային Ղարաբաղի մարզական ընկերությունները ներկայացնող տասնյակ թիմեր, որոնցում հանդես էին գալիս հանրապետության գրեթե բոլոր ուժեղագույն մարզիկ-մարզուհիները:

Կանանց մրցապայքարում «Դինամո» մարզական ընկերության առաջին թիմում հանրապետության անցյալ տարվա չեմպիոն Մարիանա Սահակյանին ընկերակցել էր Մարինե Բիջոյանը: Նրանց էլ հաջողվեց իրենց բոլոր հանդիպումներն ավարտել հաղթանակով եւ նվաճել չեմպիոնի կոչումը: Մրցանակային երկրորդ տեղը գրավեց «Դինամո» ընկերության 2-րդ թիմը, որտեղ հանդես էին գալիս Լուսինե Համբարձումյանը եւ Ալլա Շախկուլյանը: «Հայաստան» մարզական միության առաջին թիմը (Երինա Համբարձումյան, Աննա Հովհաննիսյան) բավարարվեց մրցանակային 3-րդ տեղով:

Տղամարդկանց թիմային պայքարում կրկին հաղթանակ տանեց «Դինամո» մարզընկերության առաջին թիմը: Այստեղ յուրաքանչյուր թիմում ընդգրկված էին 3 մարզիկ: Սամվել Վարդանյան, Դավիթ Սարգսյան, Հայկ Մնացականյան: Գյումրին ներկայացնող թենիսիստներ Գեւորգ Սուքիասյանին, Գագիկ Ծովիկյանին եւ Հրաչ Սարգսյանին հաջողվեց տիրանալ երկրորդ մրցանակին: Արաբկիրի շրջանի առաջին թիմը գրավեց 3-րդ տեղը: Նրանում հանդես էին գալիս Արտակ Հարությունյանը, Գրիգոր Այվազյանը եւ Գեւորգ Յանիկյանը:

Սեղանի թենիսի հանրապետության առաջնության մասնակիցներն այժմ իրենց մրցավեճն են շարունակում անհատական, զույգերի ու տղաների, ինչպես նաեւ խառը զուգախաղերում:

Դ. Գ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայ բռնցքամարտիկները մեկնում են Կուբա՝ աշխարհի առաջնությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայտնի են այն բռնցքամարտիկների անունները, որոնք մասնակցելու են նոյեմբերի 1-10-ը Կուբայում անցկացվելիք աշխարհի պատանեկան առաջնությանը: Նրանք են Արամ Ռամազյանը, Տիգրան Հակոբյանը եւ Արմեն Ենգոյանը: Այդ մասին Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեցին սպորտվարչության լրատվական կենտրոնում: Մեկնաբանելով այս լուրը, բռնցքամարտի Հայաստանի պետական մարզիչ Լեւոն Հովհաննիսյանը նշեց, որ այսօր Հայաստանում կա առնվազն 5-6 տաղանդավոր երիտասարդ մարզիկ, որոնք արժանի են մասնակցելու նման ստուգատեսին, բայց անհրաժեշտ միջոցների բացակայությունը թույլ չի տալիս բոլորին ընդգրկել թիմի կազմում: Հայաստանյան հավաքականը՝ գլխավոր մարզիչ Դերենիկ Ոսկանյանի ղեկավարությամբ, հոկտեմբերի 22-ին կմեկնի Հավանա: Եթե գտնվեն հովանավորներ, ապա Կուբայի մայրաքաղաքում Հայաստանի հավաքականը հանդես կգա ավելի մեծ կազմով: Լ. Հովհաննիսյանը ասաց, որ հաշվի առնելով Կուբայի բռնցքամարտի փայլուն ավանդույթները, հայ մարզիկները իրենց կուբացի գործընկերների հետ պայմանավորվել են Հավանայում 10-օրյա համատեղ հավաք անցկացնելու մասին, որին կմասնակցեն Ուկրաինայի բռնցքամարտիկները:

Մեկնարկեց «Հայկի նետը» ավանդական միջազգային մրցաշարը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանի նետաձգարանում մեկնարկեց «Հայկի նետը» ավանդական միջազգային մրցաշարը: Չնայած այս մարզաձեւը բարդ ժամանակ է ապրում, այնուամենայնիվ մրցաշարի անցկացման ավանդույթը չխախտվեց, եւ Հայկը 27-րդ անգամ ձգեց իր նետը, հավաքելով իր շուրջը տասնյակ տաղանդավոր մարզիկներ: Ինչպես ասացին մրցման մասնակիցները, նրանք շատ ուրախ են, որ ընտրեցին նետաձգությունը, որը հայկական հինավուրց մարզաձեւերից է: Հաշվի առնելով, որ մեր նախահայրերը մեծ հաջողությամբ էին հանդես գալիս այն ժամանակվա միջազգային մրցումներում, մնում է նման հաջողություն մաղթել նրանց ժառանգներին:

ՈՒԿՐԱԻՆԱ

Լոբանովսկու վերադարձի համար Կիեւի «Դինամոյի» անկո՞ւմն էր պետք

Արդեն Կիեւի «Դինամոյի» գլխավոր մարզիչները հաճախ էին փոխվում, բայց դրանից թիմի վիճակը չէր բարելավվում: Ներկայիս գլխավոր մարզիչ Յոժեֆ Սաբոն նախկինում եւս մեկ թիմի հետ չի աշխատել: Բազմաթիվ միջազգային մասնագետների մեջ նա առանձնանում է իր հայտարարությունների եւ տարբերի անկանխատեսելիությամբ, հաղթանակների հանդեպ խանդավառությամբ եւ «Դինամոյի» նախագահ Գրիգորի Սուրկիսի հետ ջերմ բարեկամությամբ, որը կանոնավոր կերպով խորացվում է շաբաթական կատարվող համատեղ այցելություններով:

Անցյալ տարի թիմին մեղադրեցին մրցավարին կաշառելու փորձ կատարելու մեջ եւ հեռացրին Չեմպիոնների լիգայի խաղերից: Աներեւակայելի ջանքերի շնորհիվ ուկրաինական կողմին հաջողվեց պատիժը հասցնել նվազագույն չափի: Ամբողջ Ուկրաինան սպասում էր նոր հաղթանակներ: Ոչ ոք չէր կասկածում, որ կհաջողվի մուտք գործել Չեմպիոնների լիգա: Լավատեսության համար նախադրյալներ կային. թիմի խաղացողներից ոչ մեկը չէր հեռացել, ավելին՝ նախորդ մրցաշրջանի ավարտից հետո գնել էին մեկ տասնյակ լավ ֆուտբոլիստների: Բայց եթե Ուկրաինայի նախորդ առաջնությունում թիմի առաջատար խաղացողները հաճախ գլխավոր մրցակիցներին

յականներն անխնա ջախջախում էին խաղերում, ապա նոր մրցաշրջանում խաղը չէր ստացվում: Գրեթե համաժամ ֆուտբոլիստների փաստացի անկայունությունից Սաբոյի գլուխը պտտվում էր: Առաջին իսկ սխալից հետո խաղացողներին տուգանում էին, նրանց անունները պարբերաբար մամուլում:

Գինը Սիլվան չէ, «աստղերը» ավելի փոքր են, եւ տակտիկայի նախապատրաստման մեջ, ինչպես պարզվեց, միշտ չէ, որ ազդում է հաջողությունների վրա: Թիմում խմորումներ սկսվեցին: Դրանք կանգնեցնելու նպատակով գլխավոր մարզիչի սխեմային անհամաձայնություններ ընդդեմ ու... խաղացողի կամ մասնագետի հեռացման առանց որևէ խորհրդի գիտության: Սա այն տեղ էլ սկսվեց անհաջողությունը: Հարկ եղավ Սաբոյի հրաժարականներն անմիջապես կրճատել, որպեսզի թիմն առհասարակ չքանդվեր:

Վալերի Լոբանովսկին վաղուց էին խնդրում վերադառնալ: Այդ մասին խոսակցություն է եղել դեռ մեկ տարի առաջ: Թվում էր, թե կողմերը համաձայնության են եկել, բայց ինչ-որ բան խանգարեց: Լոբանովսկին պետք է լիներ պայմանագիրը Քուվեյթի հետ, իսկ այնտեղ նրան շատ բարձր էին գնահատում: Անշուշտ, ինքն էլ գիտեր իր գինը, բեն խոսքը միայն փողի մասին չէ: Նա միշտ էլ եղել է թիմում: Բայց ժամանակները փոխվել են: Ներկայումս խաղի պայմաններ թելադրում է Սուրկիսը: Լոբանովսկին նրանից չափազանց շատ բան էր պահանջում՝ լիակատար անկախություն թիմի հետ կապված գործերում, բացարձակ ազատություն կադրային հարցերում:

Առանց «Դինամոյի» անկման Վալերի Լոբանովսկու վերադարձն անհնար կլիներ: Եվ ահա Լոբանովսկու հետ կնքված է երկամյա պայմանագիր, որը գործելու է նաեւ տարվա հունվարի 1-ից: Առայժմ թիմը ղեկավարում է Յոժեֆ Սաբոն: Նրան առաջարկել են նվազագույն խնդիր՝ դուրս բերել թիմը Ուկրաինայի առաջնության մեջ առաջին խաղարկության ավարտին: Խնդիրը դյուրին է, բայց հայտնի չէ, թե կհաջողվի՞ այն լուծել: Ներկայումս «Դինամոն» առաջատարը չէ, ոչ էլ է խաղում հնգյակի թիմերի հետ, պարտություն կրում միջակներից: Ուկրաինայի գավաթի խաղարկությունում միայն II ժամկետային դիվիզիոնի հաղթող Դոնեցկի «Մետալուրգը», որը նույնիսկ ուկրաինական բարձրագույն լիգայում տեղ չի զբաղեցնում, ճակատագրական պահի ևս դեռ ընտրյալ:

Լոբանովսկու գործը դժվարացնելու համար արդեն իսկ իր պատասխանատվության մասին է ձեռնամուխ եղել նրա նախկին օգնական Անատոլի Պուզաչը, այժմ որպես գլխավոր մարզիչ: Ասպարեզից դուրս է, որ վերադարձած նոր մրցաշրջանում նախկինների գլխավոր է փոխվել թիմի անձնակազմը այս թվում ժամանակ: Բայց հայտնի է, որ մնացել է թիմի ողնաշարը: Դնեպրոպետրովսկի «Դնեպրի» նախկին գլխավոր մարզիչ Նիկոլայ Պավլովը, որ վերջերս Սաբոյի հետ միասին հաղթանակներ մեջ է: Նա տխրանքի մասին է, քանի որ երկու մարզիչներն էլ գերազանց ֆուտբոլիստներ էին: Իսկ վերջիններս ունեին զինվորական հաստատություններ: Նրանից հետո էլ է նա թիմի կազմը «Դինամոյում» խաղացողների նման լայն ընտրություն եղել չի: Հետագայում կլինի մասնակցել պետք Եվրոպայի եւ ոչ աշխարհի առաջնություններին:

«ԱՌԱՎՈՏ» ԼՐԱԳՐԻ ԹՂԹԱԿԻՑ

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

«Լեբեդին բարձրացրին քաղաքական կախաղան, սակայն նա դեռ ողջ է»

Ալեքսանդր Լեբեդի պաշտոնազրկումը աշխարհում բավական զուսպ է ընկալվել։ Գրեթե բոլոր երկրներից ստացված մեկնաբանությունները հանգում են հետեւյալ կարճ ձեւակերպմանը. «Դա Ռուսաստանի ներքին գործն է»։ Իսկ ՆԱՏՕ-ի մեկնաբանությունը ավելի հակիրճ է. «Մենք մեկնաբանություն չունենք»։ Սրանք պաշտոնական գնահատականներն են։ Իսկ Արեւմուտքի լրատվական միջոցներն ակտիվորեն քննարկում են ռուսաստանյան վերջին իրադարձությունները։ Ահա թե ինչ է հաղորդել այդ մասին «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայության տնօրեն Մարտո Սողոմյանը։

Անցնող մեկ տարվա ընթացքում Ռուսաստանը 2 ընտրություն էր անցկացրել, ինչը ներքին եւ արտաքին մեկնաբաններին թույլ էր տալիս լավատես լինել այդ երկրի կայուն հեռանկարի հանդեպ։ Սակայն անցնող օրերի ընթացքում Կրեմլի վերին օղակներում ծայր առած սուր բանավեճերն ու վերջում նախագահ Բորիս Ելցինի անսպասելի որոշումը՝ Ալեքսանդր Լեբեդին պաշտոնից ազատելու մասին, որոշակի մտահոգություն ու իրարանցում առաջացրին միջազգային քաղաքական ու տնտեսական շրջանակներում։ Իսկ միջազգային մամուլի գնահատականները նույնքան բազմաբնույթ ու փոթորկալից են, որքան պաշտոնից ազատված գեներալի բնավորությունը։ «Վաշինգտոն փոստի» մեկնաբան Դեյվիդ Հոֆմանը գրում է, որ ինչպես ամերիկյան ասացվածքն է ասում. «Նախագահ Ելցինը կասկին քցել է անկյուն»։ «Ուոլ Սթրիթ ջորնըլի» 2 մեկնաբան նկատում են. «Լեբեդին բարձրացրին քաղաքական կախաղան, սակայն նա դեռ ողջ է»։ Գերմանական «Զյուդդոյչե ցայտունգ» թերթն իր առաջնորդող հոդվածում ակնարկում է, որ միայն վարչապետ Չեռնոմիրդինն ու Չուբայսը հնարավորություն ունեն կապ պահպանել առողջարանում հանգստացող նախագահի հետ եւ միայն նրանց կարծիքը նշանակություն ունի Ելցինի համար։ Պարզ է նաեւ, որ Լեբեդը սպառնալիք էր նրանց համար։ Այդուհանդերձ, Լեբեդն այժմ ազատվել է հանրության կողմից չսիրված պետական մեքենայից եւ նրա ժողովրդականությունը կարող է իսկապես աճ արձանագրել։ «Նյու Յորք Թայմսը» կարծիք է հայտնում, որ նախագահ Ելցինի այս քայլը կարող է միաժամանակ վերականգնել քաղաքական անդորրը Կրեմլում, սակայն նա չպետք է քաջալերի Լեբեդի թշնամիներին եւ դատապարտի նրա ձեռնարկումները՝ հատկապես Չեչնիայի համաձայնությունը։ Պետք է որեւէ պարգեւ ստանա նաեւ Անատոլի Կուլիկովը, որը Չեչնիայի դաժան պատերազմի ճարտարապետներից է։ Լոնդոնի «Դեյլի թելեգրաֆը» գրում է, որ Լեբեդի պաշտոնազրկումը Ելցինին հաջորդելու պայքարի առաջին փուլն էր։ Որպեսզի պաշտպանեն իրենց ազդեցության գոտիները, Կրեմլի առանցքային գործիչները դավ նյութեցին Լեբեդի դեմ, սակայն հավանական է, որ Կրեմլից դուրս Լեբեդը ավելի վտանգավոր հակառակորդ դառնա նրանց համար։ «Դեյլի թելեգրաֆը» եզրակացնում է, որ Արեւմուտքը պետք է ավելի զգուշավոր լինի այժմ խուսափելով դիվանագիտական փափուկ ոճից եւ տնտեսական առատ պարգեւատրումներից։ «Լոնդոն թայմս» թերթը նկատում է, թե ավելի հավանական է, որ Ռուսաստանի ժողովուրդը Լեբեդին դիտի որպես զոհ։ Եթե ժողովուրդը եզրակացնի, որ նա զոհ է գնացել կոմունիստական դարաշրջանին հատուկ բանսարկություններին, ապա նախագահ Ելցինի կողմից ուժի այս ցուցադրությունը կընկալվի որպես թուլության նշան։ Քաղաքական մեկնաբան Սֆանլին «Նյու Յորք թայմսում» կարծիք է հայտնում, որ Լեբեդի պաշտոնազրկումը կարող է նրա շուրջ համախմբել ընտրողների այն մեծ զանգվածը, որը չափազանց դժգոհ է կառավարություններից եւ պետական մեքենայի ապօրինություններից։ Բայց առկա է նաեւ այն հավանականությունը, որ Լեբեդի թշնամիները մեծ վճռականությամբ կշարունակեն պայքարը նրա դեմ եւ նույնիսկ կարող են հաջողությամբ նրան հեռացնել քաղաքական բեմահարթակից։ Գերմանական «Ֆրանկֆուրտեր ռունդշաու» թերթը գրում է. «Լեբեդը նահատակի համբավ ձեռք կբերի, թե կմոռացվի՝ կախված է այն բանից, թե Ելցինի իշխանությունը որքան կտեւի։ Եթե մինչեւ 2000 թիվը ընտրությունների կարիք չլինի, Լեբեդի հմայքը որոշ չափով կնսեմանա։ Իսկ մինչեւ հիմա Ելցինը ցույց է տվել, որ դեռեւս վաղ է իրեն «խաղից դուրս» համարել։

Վերջում մեջբերենք բաց մամուլի հետազոտության կենտրոնի մասնագետ Փիթեր Ռութլանդի հավասարակշռող տեսակետը. «Միջազգային շրջանակները չպետք է ուռճացնեն Լեբեդի պաշտոնազրկման նշանակությունը։ Ի վերջո, այս իրադարձությունը կարող է 2 հարցում միայն հետեւանքներ ունենալ. Չեչնիայի խնդրում եւ Ռուսաստանի հաջորդ նախագահական ընտրություններում։ Բայց, երբ ցնցումից հետո փոշին նստի, դժվար կլինի ասել, թե Լեբեդի պաշտոնազրկումն իրականում ի՞նչ ներգործություն կունենա այդ 2 խնդրի հետագա ընթացքի վրա»։

Խորոված-1200-1500 դր Նախապես պատվիրելով
Քյաբաբ-500 դր
556 345
571 544
ՆՈՐ ՍԵՐՎԻՍ
Նոր Սերվիսին կտեսնեք
ԱՄԵՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 11⁰⁰-22⁰⁰
«ՆՈՐ ՍԵՐՎԻՍ»
Ոգելից եւ ոչ ոգելից
Խորովածը Վաքսոնի(?) ռոմերից
ԱՄԵՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 11⁰⁰-22⁰⁰
խմիչքներ, հյութեր
Սեղանին
ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄԸ ԱՌԱՆՑ ՀԱՎԵԼՅԱԼ ՎՃԱՐԻ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայփոստ» պետական ձեռնարկության «Կոնտակտ» դուստր ձեռնարկությունը

1996 թ. սեպտեմբերի 20-ից կատարում է հանրապետությունում, Ռուսաստանի Դաշնությունում եւ համագործակցության մյուս երկրներում տպագրվող թերթերի, տեխնիկական, մասնագիտական, հասարակական-քաղաքական, գեղարվեստական ամսագրերի 1997 թվականի՝ առաջին կիսամյակի բաժանորդագրություն, մաչքի գնով։

Մենք բաժանորդագրում ենք Ռուսաստանի Դաշնության «Կնիգա-Սերվիս» հայտնի ընկերության անվանացուցակով տպագրվող գեղարվեստական, հասարակական-քաղաքական, մասնագիտական գրքեր։

Բաժանորդագրությունը կատարվում է հանրապետության քաղաքների ու շրջանների բոլոր փոստային բաժանմունքներում։ Երեւան քաղաքում հիմնարկ ձեռնարկությունների ու կազմակերպությունների համար փոխանցման կամ կանխիկ վճարման ձեւով բաժանորդագրությունը կատարվում է թիվ 2 փոստային բաժանմունքում։

Հասցեն Սարյան փող. 22, բարձրահարկ շենքի առաջին հարկում։ Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք զանգահարել 533802, 538006 հեռախոսահամարներով։

«ԿՐԵԴԻՏ-ԵՐԵՎԱՆ»

ԲԱՆԿԸ

իր հաճախորդներին, բոլոր ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց առաջարկում է

«ԿՐԵԴԻՏ-ԵՐԵՎԱՆ»

ԲԱՆԿԻ

անվանական չեկեր, թողարկված Նյու Յորքի Republic National Bank-ի City Bank-ի կողմից։ Ձեզ թելելով դրամ, դուք ազատվում եք կանխիկ տարադրամի տեղափոխման հետ կապված բոլոր խնդիրներից։

Աշխարհի ցանկացած կետում դուք կարող եք բանկ ներկայացնելով ստանալ Ձեր չեկում նշված գումարը, որի երաշխիքն են Republic National Bank-ը եւ City Bank-ը։

«ԿՐԵԴԻՏ-ԵՐԵՎԱՆ»

ԲԱՆԿԸ

առաջարկում է իր ծառայությունները միջազգային հաշվարկների ասպարեզում։ Մեր թղթակից բանկերի լայն ցանցի միջոցով ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձինք կարող են գումարներ փոխանցել աշխարհի ցանկացած երկիր եւ վճարումներ ստանալ աշխարհի ցանկացած երկրից։

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

■ Մատնի գծերով եւ [illegible] պարզում եմ մարդկանց [illegible] բոլոր տարիքի [illegible] հետ։
■ Կատարվում են [illegible] բարգ[illegible] անցկացում [illegible]։

Զանգահարել 581841

«ԲԻԶՆԵՍ-ՏՈՒՐ»-ը հրավիրում է

ԵՐԵՎԱՆ-ՍՏԱՄԲՈՒԼ-ԲՈՒԼՂԱՐԻԱ

Դիմել «Երեւան» հյուրանոց, 2-րդ մասնաշենք, 415 սենյակ։

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

4 սենյականոց բնակարան (ընդհ. մակ. 95 քմ, բնակ. մակ. 65 քմ) քարե շենքի 4-րդ հարկում, ունի վերնահարկ (45 քմ) Ընդհանուր մակ. 140 քմ. Հասցե՝ Մարգարյան փ. 23 (Հանրապետական հիվանդանոցի մոտ), բն. 15 (1804 օր.)։ Հեռախոսներ 34-25-86 տուն 58-18-41 աշխ (ժ 13^{00}-18^{00})։

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈԽԱՆԱԿՎՈՒՄ Է

Կոմիտասի պող. 5 հարկանի քարե շենքի 4-րդ հարկի 3 սենյականոց բնակարանը (բնակելի 46 քմ) 2-ի եւ 1-ի հետ։

Հեռախոս 25-01-59

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈԽԱՆԱԿՎՈՒՄ Է

սեփականացված խանութ 120 քմ։

Հեռ՝ 53-17-73, 53-10-17

ՀԱՅ ԵՎ ԳԵՐՄԱՆԱ-ԱՎՍՏՐԻԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ ՎՈԿԱԼԻՍՏՆԵՐԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑՈՒՅԹ

Վոկալիստների առաջին մրցույթի եզրափակիչ փուլը տեղի կունենա հոկտեմբերի 22-ին, ժամը 16-ին Կամերային երաժշտության տանը։ Մրցանակների հանձնումը, մրցույթի հանդիսավոր փակումը եւ մրցանակակիրների համերգը կկայանա հոկտեմբերի 27-ին ժամը 14-ին, Կամերային երաժշտության տանը։

Հոկտեմբերի 23, 25, 27, 30, 31-ին եւ նոյեմբերի 3-ին Կամերային երաժշտության տանը կանցկացվի հայ եւ գերմանա-ավստրիական երաժշտության փառատոն «Ողջագուրվեք, միլիոններ»։ Մանրամասնությունները հեռախոսով՝ 52-67-25, 58-24-27, 52-98-63

Երեւանի քաղաքապետարան
ՀՀ-ում Գերմանիայի դեսպանատուն
Գերմանա-ավստրիական երաժշտության բարեկամների ընկերություն

■ «ԱՆԻ-90» Լ. Տ. Ը-Ն ԿԱՏԱՐՈՒՄ Է ԲՈԼՈՐ ՏԵՍԱԿԻ ■

ԱՎՏՈԴՈՂԵՐԻ ԵՐԱՇԽԻՔՈՎ ՎՐԱԲԱՑ

■ՀԱՍՑԵՆ՝ ՉԵԽՈՎԻ 18. ՀԵՌ. 461676 424773■

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան, ավտոտնակով, Վրացական փողոցում։

ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ՝ 25-11-87, 58-18-41

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Դեմիրճյան 17 շենք։ Հեռախոսներ 58-18-41, 52-30-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

երկու առանձնատուն միասին կամ 250 քմ այգիով (մեկը 5 սենյակով, երկուսի խոհանոց, լողարան, զուգարան, [illegible] վերանորոգված), մյուսը 80 քմ [illegible] եւ բնակելի երկու հարկով [illegible] «Զվարթնոց» [illegible] [illegible]։

Զանգահարել 26-22-57 (ժամը 10^{00}-17^{00}) կամ 58-33-25 (ժամը 18^{00}-ից հետո)

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաջարկի եւ պահանջարկի մասին հեռախոսով։ Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»

«[illegible]» հրատարակչություն [illegible] Երեւան-23, Արշակունյաց 2 [illegible] Պատվեր 2206 Տպաքանակ 4000 [illegible] 18. 10. 1996 Գինը 75 դրամ